DEC 20
21C

VIENYBĖ

LXVIII M. 49 N. 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y. GRUODŽIO (DEC.) 17 D. 1954 M. ● KAINA 10c.

KODĖL SOVIETAI GĄSDINA MUS ATOMINĖMIS BOMBOMIS?

Patys gamindami atomines ir vandenilio bombas, sovietai gąsdina dėl vakaruose gaminamųjų. — Panika yra svarbiausias "nervų karo" ginklas sovietų rankose. — Taika, pagrista baime.

(Vienybės korespondento Europoje)

●

Jau kuris laikas vakaruose, sąmoningai ir nesąmoningai, vedama atominės bombos gąsdinimo kampanija.

Mokslininkai, politikai, moralistai ir žurnalistai stengiasi visus įtikinti, koks baisus pavojus gresia žmonijai.

Net Amerikoje gyvenąs garsusis fizikas Einsteinas andai pareiškė, kad "tekniškai yra įmanoma tiek atmosferos užnuodijimas, tiek gyvybės sunaikinimas".

Kitais žodžiais tariant, jeigu atominiai ir vandeniliniai bandymai bus tęsiami, žmonijai gresia mirtis.

Apokalipsiniam pranašam ypač lengva sujaudinti tuos žmones, kurie mažai ką apie atominius ir vandenilinius tyrinėjimus žino.

Ir tai dar tik pradžia. Toliau tų gąsdinimų bus daugiau.

Tuo tarpu atominės ir vandenilinės bombos radioaktyviškumo klausimas anaiptol nėra naujas. Amerikos ir Anglijos mokslo žurnaluose apie tai jau seniai rašoma. Ypač po vandenilinės bombos bandymo Pacifike.

Vienu tarpu Washingtone buvo rimtai svarstoma sulaikyti tolimesnius vandenilinius bandymus. Bet štai sužinoma, kad tuos pačius bandymus vykdo sovietai Geizerio aparatai, įrengti Sovietų Sąjungos pasieny, užisregistravo vandenilio bombos sprogimą Rusijoje...

Rezultate, prezidentas Eisenhoweris įsakė tęsti vandenilinius bandymus, ir jie buvo vykdomi dar šiais metais.

Nežiūrint visų atsargumo priemonių, vienas japonų žvejų laivas nebuvo pastebėtas. Po vandenilio bombos sprogimo, keletas japonų žvejų nukentėjo nuo radioaktyvinio lietaus. Komunistų žadinama "pasaulio sąžinė" sujudo. Pasipylė protesto balsai. Nors, kai tokie pat sprogimai buvo vykdomi Sovietų Sąjungoje, "pasaulio sąžinė" ramiai miegojo...

Dabar, amerikiečiams ruošiantis naujiems vandenilio bandydamas pietų ašigalyje, vėl užvirė agitacija. Pirmasis prabilo prof. Einsteinas. Jį tuojau parėmė prancūzų socialistų veikėjas Jules Moch.

Koks jų tikslas?

Atominės bombos gąsdinimo kompanijos tikslas yra aiškus, nes ją varo užsimaskavę komunistai, Kremliaus samdiniai. Sovietams svarbu sukelti paniką. Tai svarbiausias "nervų karo" ginklas jų rankose.

Sovietams svarbu, kad laisvojo pasaulio tautos, išgąsdintos šios kampanijos, verstų savo vadus ieškoti taikos su komunistais, daryti naujas nuolaidas... Čia Kremliaus valdovai nieku nerizikuoja. Šiai kampanijai vesti yra sumobilizuoti visi šiapus geležinės uždangos pasiekiami mokslininkai ir žurnalistai. Kiek tai liečia aną pusę, ten apie atominę bombą net kalbėti neleidžiama... Ši baimė skiriama tik vakarams.

Pasauliui yra žinoma įvairaus pobūdžio taikos: Romos imperatorių taika, pagrista vienos tautos viešpatavimu. Dievo taika, kurią buvo įpiršusi Bažnyčia, gąsdinama ekskomunikacija, pirklių taika, klestėjusi 19 amžiuje, strateginė taika, pagrista karinių jėgų pusiausvyra.

Nė viena tų taikų ilgai negyveno. Kiek tai liečia geros valios žmonių taiką, pagrista vienas kito gerbimu, ji niekad nebuvo įgyvendinta.

Taika, kurios šiandien siekia komunistai, yra grindžiama baime.

● Izraelio valdžia paleido keturis Sirijos arabus, kurie kartu su lėktuvu buvo sulaikyti Lydda aerodrome. Kartu su jais skridęs amerikietis R. K. Hansen iš Wayne, N. J. buvo tuojau paleistas.

● Buenos Aires Prekybos Butas nutarė nusavinti buvusio La Prensa leidėjo, velionio dr. Paz, vasarinę rezidenciją.

● Apie 1,000 Indijos policijos pareigūnų Kalkutos priemiestyje, reikalaudami aukštesnių algų ir geresnių gyvenimo sąlygų, paskelbė bado streiką.

● Keturių provincijų ir šešių kunigaikštinių valstybių galvos Vakarų Pakistane nutarė atsisakyti autonominių teisių ir sudaryti vieną bendrą provinciją.

● Valstybės Departamento žiniomis, komunistų veikla Pietų Amerikos valstybėse paskiausiu laiku esanti labai suaktyvinta.

PREZ. EISENHOWERIS IR SKRAIDANČIO LĖKŠTĖS

Skraidančių lėkščių mįslė pagaliau pasiekė ir prezidentą Eisenhowerį. Paskiausioj spaudos konferencijoje prezidentas buvo užklaustas apie skraidančias lėkštes, kurios paskiausiu laiku rodosi Europoje. Eisenhoweris atsakė, kad iki šiol jis nei žodžiu, nei raštu nėra gavęs užtikrinimo, jog skraidančios lėkštės yra iš kitų planetų ar pasaulių.

Šioje konferencijoje paaiškėjo, kad Amerikos oro laivyno vadovybė dabar tiria dviejų skraidančių lėkščių nuotrauką, darytą Sicilijoje.

Ta nuotrauka tilps kitame Vienybės numeryje.

New York Central geležinkelio stoties langų šviesos sudaro 138 pėdų ilgio kryžių, kuris, kartu su spinduliuojančia egle, reiškia tradicinius besiartinančių Kalėdų švenčių sveikinimus.

Jau tik pusantro mėnesio beliko iki metinio Vienybės koncerto. Vienybės skaitytojai ir jų draugai, kurie kasmet dalyvauja Vienybės koncertuose, jau seniai teiraujasi, "kas šį kartą bus programoje?" Vienybės koncerto programa šį kartą bus kitokia, negu pernai ir užpernai. Šį kartą joje bus pilna ta žodžio prasme "giria dainininkų". Naujosios Anglijos vyrai šį kartą išpildys Vienybės koncerto programą! Taip, Bostono Vyrų Choras, priešaky su kompozitorium J. Gaideliu pirmą kartą pasirodys New Yorko lietuvių publikai. Ir tai bus 1955 m. sausio 30 d. (sekmadienį) Webster Hall, New Yorke.

DAR NETEKO GIRDĖTI, KAD LIETUVIS BŪTŲ VEDĘS RUSĘ

Ką pasakoja neseniai iš Lietuvos atbėgęs M. Bakanas. — Grįžusieji iš Vakarų laikomi liaudies priešais ir ne vienas jų neturi okupanto pasitikėjimo.— Susirašinėti su Vakarais pavojinga.

Lietuviai keikia rusus už viską. Rusai lietuvius nuo žodžio "labas" paniekinamai vadina "labasai". Rusės, palyginti, labai smukusios doros. Iš lietuvaičių su rusais eina vos viena kita, bet kad lietuvis vestų rusę — tokio atsitikimo neteko girdėti. Pasitaiko, kad kito ruso atsiranda net 3 žmonos, tai nuo ketvirtosios jau jie patys bėga. Nekartą esti, kad kai kurie iš rusų, Lietuvoje praturtėję ir "prisikombinavę", paskui patys pasistengia dingti ir persikelti kur nors kitur, nes žino, kad jų darbeliai anksčiau ar vėliau vistiek išeis į viršų.

Iš Rytų nuolatos plūsta į Lietuvą rusai, kurie per pažįstamus ir viršininkus stengiasi kur nors "užsikabinti". O rusui lengviau gauti ir darbą, ir gerą vietą, nes visi didieji viršininkai rusai. Kolchozuose rusų kurdinasi labai maža, jų daugumas telkiasi miestuose. Rusų darbininkus jau iš tolo pažinsi iš jų apdaro, ypač kepurių su "pumpuliuku". Kas galėdamas stengiasi įsitaisyti odinį paltą. Nors ir atvykę į Lietuvą apiplyšę, rusai vistiek stengiasi Rusiją girti, aiškindami, kad, girdi, "pas mus puiku — visko yra". Okupantai "garbavojami" kiekviena proga. Ypač moterys nebijo dažnai "svečius" pasiųsti į "plačiąją tėvynę", jei jau ten taip gera ir visko yra.

Kaune yra grynai rusiškų įstaigų, mišrių ir lietuviškais užrašais. Laivininkystėje, geležinkeliuose, visasąjunginėse įstaigose — visur rusiška, fabrikuose — viena lenta lietuviškai, kita rusiškai, nors kai kuriuose, kaip pvz. "Kauno Audiniai", visi užrašai tik lietuviškai. Rusai — ir visų milicijų viršininkai. Šiaip milicijoj daugiausia dirba Lietuvos rusai. Kariniams daliniams turi "vajentorgus", bet šios rūšies parduotuvėse gali pirkti ir civiliai. Išimtį sudaro, kai parduoda miltus: lietuviams sako, kad jų nėra, o rusams patarią nurodytu laiku ateiti nusipirkti.

Į klausimą, ar pavergėjas yra ką gero padaręs Lietuvoje, M. Bakanas taip atsakė:—Mano nuomonė, nieko gero. Tiesa, kai ką atstatė, vieną kitą fabriką, užtat už viską atsiėmė trigubai, o gal net dešimteriopai. Viskas, kas gaminama pramonėje, visi žemės ūkio produktai, vis eina į Rusiją. Iš pačių blogiausių okupanto veiksmų man atrodo pati okupacija, visokia prievarta, išvežimai, rusifikacija, tikybos persekiojimas yra blogiausi.

Okupanto darbai susipratusių lietuvių sekami ir fiksuojami. Sportininkais lietuviais ir jų laimėjimais džiaugiasi visi. Po Sočiko kyla kaip boksininkas iš "Audinių" Juškėnas. Kaune yra ir pasižymėjęs šach matininkas Botvinikas. Tai Botvininko, turėjusio Kauno senamiesty restoraną, sūnus.

Lietuvoj turima žinių, kad dalis mūsų tautiečių yra išgabenti į specialius izoliuotus lagerius, kur režimas yra ypatingai žiaurus. Yra taip pat "dingusių" žmonių kategorija. Ir tokių, palyginti, nemaža, ypač vyrų. Vieną dieną jie dingo kaip į žemę — ir niekas negali pasakyti, ar jie sušaudyti, ar suimti, ar kur nors laikomi, nei namiškiai, nei kiti artimieji apie juos negauna jokių žinių. Šiaip krašte yra moterų perteklius, o vyrų trūkumas.

Grįžusieji iš Vakarų faktiškai laikomi liaudies priešais, nė vienas neturi okupanto pasitikėjimo. Kai kurie iš jų visai nepasiekė Lietuvos. Papras tai įkurdinami savo gyventose vietose ir skiriami į darbą. Grįžusieji kiekvienas gailisi dėl to savo žygio. Apie esančius Vakaruose mūsų tautiečius tėvynėje kalbama, kad jie yra laimingi. Susirašinėti su Vakarais labai pavojinga.

Sovietų raketos Baltijos pajūryje

Švedų žiniomis, sovietai Baltijos pajūryje turi įrengę raketinių sviedinių bazes. Apie 2,000 vokiečių specialistų gamina V-1 ir V-2 pagerinto tipo raketas.

Švedų inžinierius Nils Ture Mattsson savo straipsnyje, paskelbtame Industria žurnale, sako, kad Sovietai, turėdami tuos įrengimus Pabaltijy, 10 minučių laikotarpyje galį išsprogdinti visus Švedijos miestus ir pramonės centrus.

Žurnalas įsidėjo žemėlapį, kuriame parodoma Sovietų bazės Suomijoje (Perkala) Ruegen saloje, Peenemende ir Rytų Vokietijoje. Mattsson sako, kad didžiųjų raketų gamyba vykstanti Urale, kur dirba daugumą mokslininkų.

Mattsson mano, kad tuo tarpu gynimosi priemonių nuo raketinių sviedinių nėra, bet, jo įsitikinimu, netrukus bus surasta.

POPIEŽIAUS SVEIKATA VĖL ESANTI MENKESNĖ

Paskiausiomis dienomis popiežiaus Pijaus XII sveikata vėl esanti pablogėjusi. Gydytojai nustatė, kad popiežius neserga vidurių vėžiu, kaip anksčiau buvo manyta. Jo širdis esanti gana stipri. Nežiūrint to, popiežiaus sveikata neina geryn. Anot vieno gydytojo pareiškimo, "popiežius yra pavargęs, senas žmogus ir sunkiai serga."

SOVIETŲ SĄJUNGOS RAŠYTOJŲ KONGRESAS

Pirmą kartą po 20 metų, gruodžio 15 d. Maskvoje įvyko visos Sovietų Sąjungos rašytojų kongresas. Svarbiausias kongreso darbotvarkės punktas yra šis: Kokios yra komunistinės valstybės rašytojo pareigos ir kaip jas reikia vykdyti?

DULLES IR PAVERGTOSIOS TAUTOS

Visi laukė Valstybės Sekretoriaus pareiškimo Kinijos klausimu, tikėdamiesi jį išdėstysiant pažiūrą apie politiką su visu Sovietų bloku. Pavergtosios Jungtinės Tautos todėl tikėjo, kad Valstybės Sekretoriaus kalba atsakys į labai svarbius klausimus: ar mūsų tautos bus paaukotos ant naujos politikos aukuro, ar jos bus prisimintos ir jomis bus pasirūpinta?

Valstybės Sekretoriaus kalba aiškus atsakymas į šiuos klausimus. Jis įspėjo pasaulį, kad komunizmas yra priešas, pavojingas tol, kol jis egzistuoja, ir keičiąs savo veidą pagal reikalą. Tokiu būdu Valstybės Sekretorius nuramino tuos, kurie naujoje politikos linijoje įžiūrėjo savo rūšies "apeasmentą". Kalbėdamas apie pavergtąsias tautas, Dulles dar kartą pabrėžė jų teisę į savo pačių rinktą vyriausybę. Jis taip pat pabrėžė, kad Jungtinės Amerikos Valstybės nepripažįsta užkariavimo politikos.

Dulles tokiu būdu atskleidė iki tam tikro laipsnio Amerikos nusistatymą į pavergtųjų tautų žemes. Jis taip pat pabrėžė reikalą laisvajam pasauliui budėti ir būti stipriam, kitaip tariant, jis norėjo pasakyti, kad Rusija, nors ji ir kalba apie taikingąją koegzistenciją, pati ginkluojasi ir savo satelitus ginkluoja. Jis pasisakė labiau už ginkluotą budėjimą negu už nusiginklavusią taiką, kurios kaikas geidžia. Tokia "taika", neįmanoma kol komunistai viešpatauja (tai Dulleso kalbos pagrindinė mintis).

Čia jis visiškai teisus. Pavergtų Tautų Asamblėja jau praeitą mėnesį ėmė rinkti žinias apie faktinį satelitinių kraštų armijų pajėgumą. Asamblėja pateikė davinius, kurie aiškiai byloja apie Rusijos užmačias.

Pav., dabartinė Lenkija turi daugiau kaip pusę milijono vyrų po ginklu. Į šį skaičių įei-

(Nukelta į 5 psl.)

Dr. John Franklin Enders iš Bostono priima Nobelio premiją, kurią jam įteikia Švedijos karalius Gustavas Adolfas VI Stockholme.

Dulles Paryžiuje

Valstybės sekretorius John Foster Dulles atskrido į Paryžių, kur NATO nariai specialioje konferencijoje turės išspręsti gana svarbų klausimą, būtent, dėl atominio smūgio atgal tuo atveju, jei sovietai užpultų Vakarus.

APLINK PASAULĮ

● Atėnų policija buvo priversta susikauti su 5,000 demonstrantų minia, mėginusia pasiekti Amerikos ambasadą. Minia protestavo prieš Jungtinių Valstybių nenorą pripažinti Kipro salą Graikijai.

● Jungtinėse Valstybėse, kaip iš Washingtono pranešama, neketinančios keisti 35 kinų studentų į Amerikos lakūnus, įkalintus komunistinėje Kinijoje.

● Belgijos komunistų partijos centro komitetas pašalino iš Politbiuro tris žymius vadus, Lalmand, Terfve ir Borremans.

● Vatikano organas L'Osservatore Romano rašo, kad Amerikos mokyklų auklėtiniams trūksta religinio apmokymo.

Kambodijos karalius Norodom Sihanouk atvyko į Bangkoką, Tailando sostinę, šešių dienų vizitui.

● Buvęs Vakarų Vokietijos valstybės saugumo viršininkas Otto John, praeitą pavasarį pabėgęs pas komunistus, sako, kad "anksčiau ar vėliau rytai su vakarais susidurs vokiečių žemėje."

● Japonų žurnalas Bengei rašo, kad prezidento Trumano atleistas gen. MacArthur norėjęs, jog imperatorius su žmona atvyktų į Tokijo aerodromą jį išleisti. Iš imperatoriaus rūmų duotas neigiamas atsakymas.

● Kinijos nacionalistų radijas praneša, kad nacionalistų partizanai ties Šanchajum nugalėję reguliarės komunistų kariuomenės dalinį.

● Gen. Paul Ely, prancūzų armijos vadas Indokinijoje, atskrido į Paryžių, kur jis tarsis su gen. Collins ir kitais Amerikos pareigūnais.

● Celono premjeras Kotelawala, atvykęs į Honolulu, pareiškė, kad jo valstybė "diametraliai priešinga komunizmui ir jo totalitariniams metodams".

● Iš Tokijo pranešama, kad naujasis Japonijos premjeras stengsis padidinti savo kariuomenę iki tokio laipsnio, jog Amerika savo jėgas galėtų atsiimti.

● Sovietų spauda tvirtina, kad JAV, Britanija, Turkija, Iranas ir kitos valstybės varančios subversyvinį darbą Sovietų Sąjungoje ir jos pasienyje.

● Irano šachas, atvykęs į Washingtoną, pareiškė, kad jo valstybė reikalinga didesnės ekonominės ir karinės Amerikos pagalbos. Šacho įsitikinimų, Iranas užima tokią svarbią strateginę vietą, kad jo karinės jėgos turinčios būti keletą kartų didesnės.

● Ispanijos vyriausybė davė sutikimą dėl buvusio Connecticut gubernatoriaus John Davis Lodge paskyrimo JAV ambasadoriumi Madride.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ NAUJIENOS

LOS ANGELES, CALIF. — Vasario 16-toji šiais metais bus paminima taip, kaip ir praėjusiais — dviems paminėnėjimais. Bendras paminėjimas bus rengiamas parapijos salėje, o iškilmingi pietus su kviestiniais svečiais — viešbutyje. ALT-bos vietos skyrius jau šį reikalą aptarė, pradėjo rūpintis paminėjimo detalėmis. Tikimasi išgauti Lietuvos Dienos paskelbimą iš miesto burmistro ir valst. gubernatoriaus. Los Angeles miesto burm. N. Poulson ir valst. gub. G. J. Knight palankūs lietuviams. Taip pat daug simpatijų lietuviams parodo ir abu valst. senatoriai: Thomas Kuchel ir William Knowland. Šiuo metu ALT-bos Los Angeles skyriaus valdybą sudaro: pirm. Ch. Lukšis, B. Gediminas, dr. P. Pamataitis, V. Muchilia, M. Aftukienė, J. Kaminskas ir L. Valiukas. ALT vietos skyriaus veikloje dalyvauja virš 20 lietuvių organizacijų, draugijų bei klubų.

— Vytauto Beliajaus paruošta lietuviškų pasakų ir legendų knyga angliškai "The Evening Song" jau išėjo iš spaudos. Išleido pats autorius. Jau galima knygą įsigyti LD leidykloje: 9204 So. Broadway, Los Angeles 3, Calif. Knygos kaina 3 dol.

— Lietuvių Dienų gruodžio numeris jau pasiekė skaitytojus ir platintojus. Šiame numeryje telpa virš 60 nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo. Duodamas įdomus pasikalbėjimas su gen. St. Raštikiu. Be to, šiame numeryje rašo: St. Barzdukas, dr. J. Bielskis, J. Tininis, St. Santvaras, prel. J. Balkūnas ir kit. Ateinančių metų sausio numeris išeina jau padidintas. Jame bus duodamas aktualus pasikalbėjimas su Lietuvių Liaudininkų S-gos pirm. J. Audėnu. Jame rašys dr. Br. Nemickas, dr. J. Bielskis, Stp. Zobarskas, V. Kazokas, V. Pėteraitis, A. Lymantas ir kit. Metinė LD prenumerata 5 dol. Administracijos adresas: 9204 So. Broadway, Los Angeles 3 Calif.

— Los Angeles lietuviai spaudos atgavimo 50 metų sukaktį paminėjo gruodžio 5 d. parapijos salėje. Įžanginį žodį tarė prof. M. Biržiška, kalbą pasakė — F. Kudirka. Meninę programą atliko Br. Budriūno vedamas choras. Salė buvo apipilnė. Jau seniai tiek daug žmonių bebuvo atsilankę į paminėjimą. Paminėjimą ruošė ALB vietos apylinkės Švietimo ir Kultūros komisija, kuriai šiuo metu vadovauja: Br. Budriūnas, L. Šeštokienė ir K. Barauskas. Paminėjimą pravedė K. Barauskas. O. P.

Jarui 75 metai

Ilgamečiui Vienybės bendradarbiui Petrui P. Jarui, gyvenančiam Baltimore Md., šių metų gruodžio 14 d. sukako 75 metai. Minėdamas šią sukaktį, Petras P. Jaras mums rašo:

"Šių metų gruodžio 14 d. sueina man 75 metai mano jaunystės. Minėdamas šią savo gimtadienio sukaktį, skiriu nors kuklią auką — tris dolerius Vasario 16 Gimnazijai ir du doleriu Vienybės Popierio Fondui. Visus penkis dolerius siunčiu Vienybei".

Tai kuklus, bet kartu kilnus mostas. 75 metų amžiaus sukakties proga Jaras vertas didesnės pakarbos. Tuo labiau, kad iš tų 75 metų nemažiau 50 yra paaukota tautos reikalams.

Vienybė, kuriai Petras P. Jaras visą tą laikotarpį nuoširdžiai bendradarbiavo, linki jam svekatos.

Chicagietė Abbie Wainwright šiomis dienomis minėjo 106 gimtadienį. Gimusi 1848 metais vergavusioje negrų šeimoje, ji buvo 17 metų, kai baigėsi civilinis karas. Iš 19 jos vaikų, tebegyvena dvi dukterys—visi kiti, įskaitant vyrą, seniai mirę.

Po SLA Ketvirtojo Apskričio iškilmių

HARTFORD, CONN. — SLA Ketvirtojo Apskričio 40 metų sukakties parengimas įvyko lapkričio 28 d. Lietuvių Klubo svetainėje. Programą atidarė pirm. B. Vedeikis. Visų pirma paprašė Manchesterio Lietuvių Chorą, F. Pekano vadovybėje sugiedoti Amerikos ir Lietuvos Himnus. Tada svečiai buvo pakviesti pietų. Vėliau prasidėjo meninė programa ir kalbos.

Manchesterio Lietuvių Choras sudainavo dvi dainas, "Laisvės Varpas" ir Leiskit į tėvynę." Tada SLA prezidentas adv. K. J. Kalinauskas pasakė kalbą apie organizaciją ir apie Ketvirtojo Apskričio 40 metų sukaktį. SLA prezidento kalba svečiams patiko. Vėliau kalbėjo Vienybės redakto Juozas Tysliava — apie lietuvybę, apie seniau atvykusius lietuvius ir dabartinius ateivius. Trumpai palietė Vasario 16 Gimnaziją. Gerb. Tysliava daug teisybės pasakė savo kalboje. Tai galima sakyti vienas geriausių kalbėtojų.

Vėliau buvo aukų rinkimas Vasario 16 Gimnazijai. Turiu prisipažinti, kad aukų rinkime nepasiekta tikslo. Man tuoj buvo pastebėta: "jau pradedate rinkti aukas Vasario šešioliktajai? Buvo paaiškinta, kad aukos renkamos Vasario 16 Gimnazijai Vokietijoje. Dar vienas pastebėjo: "mes už poros mėnesių savo mieste darysime rinkliavą".

Vėliau Moterų Kvartetas, Lillian Sidney, Mary Čižius, Julė Birieta ir Bernadeta Kvetkus, dainavo "Po mėlynus vandenis jūrų" ir "Paimsiu lyrą aš". Toliau duetas, Lillian Sidney, ir Antanina Kaunienė, dainavo "Norėčiau aš keliauti ir "Sugrįžki jaunyste". Šitame parengime mes turėjome nepaprastą dainininką iš New Haven, Conn. Tai SLA ilgamečių veikėjų ir Ketvirto Apskričio kūrėjų Ago tos ir Motiejaus Vokietaičių, sūnus Arnoldas. Jis turi stiprų baritono boso balsą ir toli pažengęs dainavime. Jis dainavo dvi dainas. Bet ypač jam plojo už "Berželi svyrūnėli". Publika jį prašė antrą kartą dainuoti. Daug svečių jam linkėjo patekti į operą.

Toliau, solo išpildė Lillian Baštytė-Sidney, "Temsta dienelė" ir "Serenade". Svečiai plojo ir iššaukė vėl dainuoti. Dainavo "Per dvarelį ėjau". Buvo apdovanota gausiais aplodismentais, ir mergaitės įteikė mūsų jaunai dainininkei raudonų rožių bukietą.

Pabaigoje choras dar dainavo: "Karvelėli" ir "Miškų gėlė".

Kalbų programa šiame parengime nebuvo galima baigti. Dar turėjo kalbėti SLA 4-to apskričio kuopų pirmininkai, apskričio steigėjai ir eilė darbuotojų. Bet kadangi meninė programa buvo netrumpa, ir aukų rinkimas užtruko, svečiai išsėdėję tris valandas, buvo pavargę. Tokiu būdu prieš rengėjų norą teko kalbų programą trupinti. Apskričio valdybos nariai ir rengimo komisija labai gailisi, kad taip atsitiko.

Vasario 16 Gimnazijai aukojo: po $5.00 Manchesterio Lietuvių choro pirmininkė Helen Brazauskas, choro vardu įteikė auką) J. Ažukienė, Dapkus, A. Kelienas. Po $2.00—A. Kvetkauskai, Matai, K. Vadišius, B. Vedeikis, K. J. Kalinauskas, A. Biretta, B. Suslauskas, Jasaičiai, J. Andriukonis. Po $1.-50 J. Pakalnis. Po $1.00 A. Misaitis, V. Čekanauskas, J. Tysliava, Stankevičius, Lubinskas, Pilkauskai, R. Jakavonis, Janulevičius, A. Orentas, Balčiūnas, Kvaratiejus, A. Bartuliai, Šaulis, S. Bujanauskas, J. Veldžius, I. Petraitis, S. Pikturna, L. Leve, J. Waleiskis, J. Kasmauskas, S. Dravinskas, A. Bujavičius, K. Balkus, K. Bastienė, J. Kvetkus, E. Arlukevičienė, G. Kaunas, J. Marčiulionis, A. Kvedas, Rugienius, A. Bandzer, A. Fertikas L. Leve, Bujaikauskienė, P. Vincėns.

Surinkta apie $90.00. Pridėjus SLA Ketvirtojo Apskričio auką, susidarė $100.00. Valdyba pinigus pasiųs Vasario 16 Gimnazijai.

124 kp. Valdyba, Apskričio Valdybos nariai ir rengimo komisija taria nuoširdų ačiū SLA prezidentui, adv. K. J. Kalinauskui, Vienybės redaktoriui Juozui Tysliavai, Manchesterio Lietuvių chorui, jo vedėjui F. Pekanui ir choro pirmininkei Helen Brazauskas. Taip jaunam dainininkui Arnoldui Vokietaičiui.

Pietus paruošė: A. Valkevičienė, O. Ručinskienė, A. Gulbinienė, O. Tilus-Žemaitienė, M. Pikturnienė, O. Bruzgienė, M. Mažonienė, N. Gulbinaitė ir O. Jusinas. Ačiū joms.

Aukų rinkėjams moterims ir vyrams, O. Kaminskienei, A. Kaunienei, J. Biretienei, Alesei Rūkas, B. Kvetkienei, V. Gulbinui, A. Kleizai, J. Vadišiui, J. Veldžiui, A. Sabeikai, J. Dičkui ir Valeckui, dėkojama.

Dėkojame už bilietų pardavinėjimą New Britaino, Ansonijos, New Haveno, Waterbury ir Manchesterio veikėjams.

S. Pikturna,
SLA 124 pim.
B. Vedeikis,
Apskričio pirm.
P. Labanauskas,
Apskričio iždininkas,
A. Bireta,
Apskričio korespondentas.

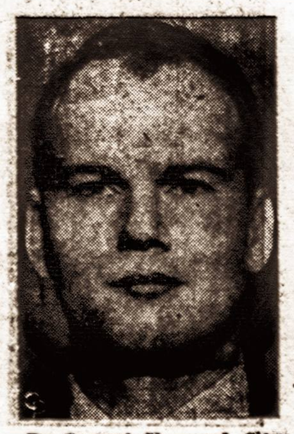

Dr. Samuel Sheppard Clevelando teisme tebetvirtina, kad ne jis, bet kažkoks įsiveržėlis nužudė jo žmoną.

Žuvo P. Jokubaitis

BALTIMORE, MD. — Padėkos Dienos rytą Petras Jokubaitis, 44 metų amžiaus, važiuodamas automobiliu atsimušė į sunkvežimį. Susidūrimas buvo toks stiprus, kad vairo kotas persmeigė važiavusiojo krūtinę. Nelaimingasis tik pusę valandos tebuvo gyvas.

Velionis paliko žmoną Sofiją, buvusią Laukaitytę ir vos keturių metų sūnų. Be to, liko sesuo Ona ir visa eilė švogerių, jų tarpe teisėjas W. F. Laukaitis. Pamaldos buvo šv. Cecilijos bažnyčioje.

Reiškiu užuojautą.

Neseniai čia mirė Uršulė Žibutienė, buvusi Kairytė. Velionė visą amžių dirbo siuvyklose.

Kazys Kazlauskas paaukojo 50 dol. Vasario 16 Gimnazijos mokiniams užlaikyti. Jis priklauso 43 būreliui, remiančiam mokinę Lingertatitytę.

Ant. Kurelaitis

NERVINĖ

Alexander's Nervinė, kuri turėtų veikti nuo nervų ligų, yra mišinys stiprių ir brangiausių šaknų, žiedų, žievių ir žolių, ir tas mišinys padeda nuo visokių nervų suirimų, galvos skaudėjimų, kvalšimų, isterijos, rūpesčio, susikrimtimo, bemiegės, karščiavimų, išgąsčio, persidirbimo ir kitų nervinių negalavimų. Gerdamas tą mišinį gauni maistą nervams. Šios gyduolės kainuoja $5.00 svaras. Už $2.00 prisiunčiame 5 uncijas. Į Kanadą $2.25.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

Kalėdų dovanos sau ir draugams

VADOVAS Į SVEIKATĄ

Geresniam sveikatos išlaikymui nauja knyga

BŪKITE SVEIKI

kurią parašė ir išleido Dr. Steponas Biežis. Šioje knygoje aprašoma svarbieji sveikatos išlaikymo dėsniai: kaip būti sveiku ir ilgai gyventi.

Ši svarbi knyga privalo rastis kiekvienoje lietuvių šeimoje. Kaina tik 2 doleriai su persiuntimu. Tuojau užsisakykite. Antra laida iliustruota daugeliu atvaizdų.

Užsakymus siųskite knygos autoriui:

DR. S. BIEŽIS,
3241 W. 66th Place, Chicago 29, Ill.
Telefonas: REpublic 7-7868

DĖMESIO! DĖMESIO

JAU IŠĖJO IŠ SPAUDOS
PIRMĄ KARTĄ LIETUVIŲ KALBA, DIDŽIULIS

AFORIZMŲ RINKINYS

Virš 1,500 autorių rinktiniai aforizmai, satyros, keisti užrašai, epitetai, žymiųjų žmonių paskutiniai žodžiai prieš mirtį. 50-ties tautų rinktinės patarlės, priežodžiai, humoristinės mintys ir kiti skaitymai.
Virš 10,000 posakių visų amžių filosofų, poetų, rašytojų, teologų, ateistų, mokslininkų, politikų, avantiuristų ir kitų mintys, pradedant Moze ir baigiant Pitigrilli. Maksimai, kurie šimtmečiais buvo draudžiami cenzūros.
Ištraukos iš Biblijos, Korano, Talmudo ir kitų šventraščių
Rinkinys turi 544 psl. gražiai įrištas į kietus viršelius.
Labai patogus skaitymui formatas.
Neatidėliojant užsisakykit šią įdomią knygą sau. ir savo pažįstamiems į tuos kraštus, kuriuose valiutos išsiuntimas yra suvaržytas.
Dėl labai mažo tiražo, ši knyga į spaudos kioksus nebus siunčiama.

KAINA SU PERSIUNTIMU KANADOJE — $6.00.
VISUR KITUR — $6.50.

Siųskit pinigus šios knygos platintojui ir tuoj ją gausit.
M. ČAPKAUSKAS, 1220 BISHOP STR., APT 3,
MONTREAL, QUE., CANADA (Tel. UN 1-1900)

Tel. 2-8819

EMPIRE BAR AND GRILL

PUIKIAUSIAS RESTORANAS IR BARAS
Miami centre. — Lietuvis savininkas.
MUZIKA,— GĖRIMAI — GERA NUOTAIKA
101 N. E. FIRST AVE., MIAMI, FLORIDA

Tel. UN 62 237

NORMANDIE ISLE APARTMENTS

Įvairaus didumo butai. Dviem ir keturiems asmenim. Savaitei, sezonui ir visiems metams Kviečiami savi žmonės, lietuviai.

ALBERTAS J. NAVICKAS, sav.
1150 71 ST. MIAMI BEACH, FLORIDA

THE VICTORY BAR

GĖRIMAI, UŽKANDŽIAI
John Davis—Dovidaitis sav.
Buvęs Brooklyno biznierius, kviečia tautiečius atsilankyti.
3530 NO. MIAMI AVENUE,
MIAMI, FLORIDA

A. Kamenjarin
Real Estate
Įsteigta 1914 m.

Paskolos — Nuoma—Apdrauda
Safty Deposit Boxes
Lietuviams žinoma įstaiga
3642 WENTWORTH AVE.
CHICAGO 16, ILL.
Tel. CAlumet 5-4663

Tel. 6684

CHEPEN'S CHARKOAL GALLEY

EDWARD S. CHEPENS, sav.

Puikiausias maistas gaminamas jums matant ant medžio anglies žarijų. Įvairūs gėrimai. Gražiausias restoranas West Palm Beach. Lietuvis savininkas.

701 South Dixie Hwy. (U. S. No. 1) West Palm Beach, Fla.

KARLONAS
Funeral Home
Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 9-1181

J. MARKIEWICZ
AND
SONS, Inc.
Tel. LOcust 2-9229
Laidotuvių Direktoriai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.

Tel. VIrginia 9-3112

PARK FLORIST
Matthew Mažeika
Gėlės pristatomos į bet kurią pasaulio vietą.
8615 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro)

SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSN.
OF KEARNY, NEW JERSEY
24 Davis Avenue Kearny, N. J.
Telefonas KE 2-7260
ĮSTEIGTA 1924 M.

DRAUGIJA ATLIEKA ŠIUOS PATARNAVIMUS:
1. Priima taupymo (indėlius)
2. Duoda pirmų morgičių paskolas namams įsigyti
3. Keičia čekius
4. Priima gazo bei elektros bilas (sąskaitas)

Už indėlius moka dividendą 2.5% metams.
Dividendas išmokamas dukart per metus.

Kiekvieno taupytojo pinigai yra apdrausti iki $10,000.00
Federal Savings and Loan Insurance Corporation
DRAUGIJA YRA NARYS FEDERAL HOME LOAN BANK OF NEW YORK.

Ši lietuvių draugija per savo 30 metų gyvavimą yra įsigijusi visuomenės pasitikėjimą.

DRAUGIJOS AKTYVAS $916,000.00

JULIUS PAKNIS, Prezidentas
PETRAS W. VELEVAS, Reikalų Vedėjas
ANDREW SALVEST, Viceprezidentas
JUOZAS M. BELZA, Kasininkas

JUCUS SISTERS RESTAURANT
Stasys Jucus, Vedėjas
(Lakūno Dariaus brolis)
Atdara visą naktį.
1608 W. 47th STREET, CHICAGO, ILL.
(47th St. ir Ashland Ave.)
LAfayette 3-9670

TRAUN'S BAR
AUGUST TRAUN, Sav.
N.E. cor. 7th & DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2nd Street PHILADELPHIA, PA
Tel. DE 4-5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.
PO 5-4110

KOVA DĖL TEISIŲ VILNIUJE

(Žiupsnelis atsiminimų būsimai Vilniaus istorijai).

Antrojo pasaulinio karo metu, vokiečiams okupavus Lietuvą, iškarto, kaip žinoma, buvo susidariusi Lietuvos vyriausybė, kurią tačiau vokiečiai paleido. Jie sukūrė savus okupacinius valdymo organus, palikdami lietuviams tvarkyti vidaus gyvenimą iliuzorinės savivaldos pagrindais.

Vilniaus Kraštui tvarkyti buvo paskirti du vokiečių gebiestkomisarai: Hingst — Vilniaus miestui ir Wolf — provincijai. Pirmasis buvo palankus lietuviams, o antrasis atvirai palaikė lenkus.

Vadinamos savivaldos tikslais, Vilniaus miesto reikalams tvarkyti buvo paskirtas burmistras pulk. Dabulevičius, o provincijos reikalams — apskrities viršininkas Kalendra.

Burmistras, kaip paprastai, tikslesniam darbų vykdymui savo įstaigą suskirstė į skyrius, kurių paminėtinas yra Butų skyrius, turėjęs savo žinioje visus miesto namus ir žemes.

Vokiečiams, kovojantiems dėl erdvės, suprantama, labai rūpėjo Lietuvos žemės, ūkiai, fabrikai ir namai, kurių didžiuma buvo nacionalizuota ir todėl sudarė vokiečiams nepaprastai geras sąlygas žiūrėti į tą nusavintą turtą kolonizatorių akimis. Tuo tikslu buvo sudaryta vokiečių bendrovė "Ostland", kuri iškarto rankiojo paliktus be priežiūros turtus, o paskum savo apetitus vis plėtė ir plėtė. Buvo atsitikimų, kad gražius ūkius paimdavo iš lietuvių ir atiduodavo vokiečiams arba buvusiems Lietuvos "prūsams" repatriantams. O bolševikų nacionalizuoti turtai sudarė vokiečiams jau visai neabejajamą skanų kąsnelį.

Vilniuje, kaip dideliame Lietuvos kultūriniame ir politiniame centre, minėtoji vokiečių bendrovė "Ostland", atrodo, Gebiestkomisaro politiniais sumetimais patariama laikėsi labai atsargiai, kad tokioje žūtbūtinės kovos eigoje lietuvius, kurie vokiečių nacių užmačias žinojo labai gerai, nepadarytų atvirais jų priešais ir neapsunkintų jų vedamos kovos, bendrovė "Ostland" savo veiklą apribojo tik provincijos teritorija.

Tačiau vis tik savo pagrindinių tikslų vokiečiai nenorėjo išsižadėti. Negalėjo nurimti nepaėmę Vilniaus miesto turtų į savo rankas. Maskuodami savo tikslus, vokiečiai gretimai "Ostland", kurios tikslai buvo jau perdaug aiškūs ir visiems žinomi, sudarė kitą įstaigą, vadinamą Namų ir Butų Įstaigą, kuri buvo subordinuota tiesiog gebietskomisarui. Kad nesudarytų pernelyg nepalankaus įspūdžio, vokiečiai paimdami iš miesto savivaldybės nacionalizuotus turtus (namus ir žemes), paėmė ir visus Butų skyriaus tarnautojus, paskirdami tos įstaigos vedėju taip pat lietuvį plk. Vitkų. Tuos veiksmus vok. stengėsi užmaskuoti neva noru spręsti, kuriuos turtus būsią galima gražinti buvusiems savininkams, bet jų pabrėžimu tik "vertiems" savininkams. Na, o tų vertųjų, suprantama, jų akimis žiūrint, buvo labai maža. Kas būtų turėję įvykti vokiečiams karą laimėjus, buvo bemaž visiems aišku.

Kad tuom tarpu apraminus lietuvius dar daugiau, vokiečiai paliko miesto savivaldybei visus prieš karą savivaldybės valdomus turtus, kurių reikia pasakyti, buvo labai daug.

Tokioje situacijoje miesto burmistras pavedė man suorganizuoti Turtų Valdymo Direkciją, kuri paimtų valdyman visus miesto turtus. Nors administracinių gabumų ir patyrimo turėjau pakankamai, bet kada jėjau į patalpas, kuriose

J. Grabau-Grabauskas

šio straipsnio autorius, buvęs Vilniaus turtų valdytojas, o dabar turi nekilnojamojo turto pirkimo—pardavimo įstaigą 227 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

turėjo būti minėtoji turtų valdymo direkcija, iš kur vokiečiai tik ką buvo paėmę "savo turtų" bylas ir visus tarnautojus, nuleidau rankas. Bylos išdraskytos, ir palaidi bylų bei raštų lapai buvo išdraikyti ant stalų ir grindų, o viename didžiulės salės kampe sėdėjo susitraukusi senyva moteris. Tatai buvo p-lė Žemaitytė, iš pavardės lietuvė, bet iš esmės — lenkė.

Ką daryti? Nuo ko pradėti? Klausiu p-lę Žemaitytę, ar ji buvo dirbusi toje įstaigoje ir ar nusimananti ką nors tame darbe. Ji atsakė kad dirbusi, bet šioje situacijoje ji nieko nežinanti ką būtų galima daryti. Teko pačiam vienam visiškai naujoje man darbo srityje ieškoti išeities: sudarinėti būsimo darbo planą ir sumedžioti bent minimalinį tarnautojų skaičių, kurių Vilniuje visiškai nebuvo įmanoma rasti. Pradžiai sudariau porą mergiščių ir vieną vyruką. Tas visas mano tarnautojų štabas priešakyje su minėtąja p-le Žemaitytė susirinko į vieną patalpą ir susėdo prie stalų, kaip kam patogiau, laukdami kokį darbą kuriam paskirsiu. Taip jie išsėdėjo visą dieną, o jų viršininkas nepasirodė. Tik dienos pabaigoj atėjau ir liepiau eiti namo. Rytojaus dieną vėl visi susirinko ir vėl tas pat. Darbo kaip nėr taip nėr. Kaip kas net pradėjo būkštauti, ar išviso kas nors išeis iš to, juo labiau kad išėjo iš kitų tarnybų susivilijoję čia geresniu atlyginimu. O dabar nei čia, nei ten. Tą dieną aš juos paleidau iš ryto ir paprašiau, kad jie tą visą dieną sunaudotų ieškodami daugiau tarnautojų iš savo pažįstamų. Jie išklausė labai abejingai. Jiems patiems nėra darbo, o čia dar atsivesk daugiau. Išeidamas pastebėjau, kad viena mano tarnautojų pirščiuku padryliavo į savo smilkinį, atseit, parodė, kad jų viršininkui kažko trūksta. Jos gi nežinojo, kad aš pirmiau turėjau išdirbti darbo planą ir medžioti tarnautojų. Negi pradėsi darbą su keturiais.

Rytojaus dieną mano tarnautojai susirinko ir vis tik atsivedė dar porą, o aš gavau miesto burmistro sutikimą, kad iš kiekvieno skyriaus paims po keletą tarnautojų ir paskirs man. Taigi darbą ir pradėjom. Pirmiausia, Direkcija buvo suskirstyta į penkias referantūras: namų, žemės sklypų, miesto švaros, miesto transporto ir privačių arklių transporto (vėliau buvo sudaryta dar ir žemės ūkio pyliavų referentūra). Paskum nuvedęs visus tarnautojus į salę paliepiau visus raštus sunešti į vieną salės galą, o patuštintas grindis suskirstyti į 5 dalis pagal referentūrų skaičių ir tada imti iš krūvos po vieną lapą ir dėti į atitinkamos referentūros gardą. Paskum kiekvienos referentūros lapus skirstyti pagal gatves, paskum pagal namų numerius ir galop sudaryti kiekvieno turto ar dalyko vieneto atskiras bylas. Taip "pamažu" tą visą reikalą sutvarkėm, išugdydami įstaigą bemaž iki 200 tarnautojų.

Mano mažoji panelė, taip mes ją vadinom pagal jos ūgį ir jauną amžių, driliavusi pirščiuku į smilkinį, pasirodė labai gabi darbininkė, na ir savo nuomonę apie mane taip pat pakeitė.

Vėliau iš esamų sutvarkytų dokumentų teko nustatinėti kiekvieno namo, kiekvieno žemės sklypo teisinį pagrindą — ar jis buvo laisvas, be apsunkinimų, ar apsunkintas trumpalaikės, ilgalaikės ar amžinos nuomos ar činšo teisėmis.

Vėliau teko vesti ginčus ir su nauja vokiečių sukurta Namų įstaiga, kad atgautume turtus, kuriuos ji buvo paėmusi dėl stokos įrodymų, kaip "savus". Mums teko įrodinėti, kad tikrai jie buvo savivaldybės, ir nemaža jų atgavome atgal. Labai didelių sunkumų dėl to neturėta, nes josios vedėjas pulk. Vitkus priekabių nejieškojo ir patiekus įrodymus mielai grąžindavo mums.

Darbas susinormavo, bet čia prasidėji nauji nemalonumai. Trūkstant maisto, pradėjome žemės sklypus ir net aikštes bei pakeles nuomoti tarnautojams ir šiaip miesto gyventojams, kad įdirbtų bei panaudotų daržams savo pragyvenimo fondams padidinti. Vokiečių kariai ir civiliai buvo sužavėti, kad kiekvienam sklypely, aikštelėj, pakelėse ir net grioviuose augo bulvės, pamidorai, kopūstai ir kitos daržovės. Panūdo to ir vokiečiai. Tiek kariai, tiek civiliai pradėjo reikalauti žemės ir, žinoma, pa-

(Nukelta į 7-tą psl.)

Walter P. Reuther, trečiakart perrinktas CIO prezidentu.

PROF. Z. ŽEMAICIO 70 METŲ SUKAKTIS

Lapkričio 13 d. Vilniaus unto aktų salėje buvo sukviestas un-to mokslinės tarybos posėdis, skirtas Fizikos — Matematikos fakulteto prof. Z. Žemaičio 70 m. gimimo sukakčiai pažymėti. Sukaktuvininkui už ilgametį mokslinį pedagoginį darbą ir nuopelnus ruošiant mokslinius kadrus buvo įteiktas TL AT prezidiumo garbės raštas.

Vilniaus filmų teatruose buvo suruoštas Lenkijos kino filmų festivalis. Buvo pademostruotos devynios filmos, tarp jų — "Sprogimas naktį", "Chopino jaunystė", "Gyvenimo keliai" ir kt. Vilniaus radijo pranešimu, Kauno baldų kombinato kolektyvas pradėjo gaminti lietuvių liaudies instrumentus — kankles ir skudučius. Jie skirti pirmoj eilėj meniniams saviveiklos kolektyvams. Šiemet Rytų Lietuvoje vasara buvo labai lietinga. Daug kur pievos liko nenupiautos, bulvės supuvo, kitur valstiečiai net negavo sėklos. Bėdos būta ir su žiemkenčių sėjimu.

ARTINASI DIDŽIAUSIAS SEZONO PARENGIMAS, METINIS

Vienybes

Koncertas

Sekm. Sausio 30, 1955

WEBSTER HALL NEW YORKE

VIENYBĖS KONCERTO PROGRAMA, KAIP VISADOS, BUS TURTINGA IR ĮVAIRI

LIETUVOS DELEGACIJOS NARIO M. BRAKO KALBA NEPAPRASTAJAME PJT SEIMO POSĖDY GRUODŽIO 3 D.

Lietuvos delegacijos vardu turiu garbę pareikšti pasiūlytajai rezoliucijai visišką pritarimą. Susirinkome šio nepaprastojo posėdžio, kad atskleistume mūsų tautų pavergėjų veidmainystę ir tuos išdavikiškus pagrindus, ant kurių Maskva bando vaidinti taikos ir saugumo organizatorių. Žinoma, ne taikos laisvėje, kaip Europa tai supranta, bet pavergėjams ir jų marionetėms reikalingos taikos — pacis sovieticae.

Klausimas, ką toji išdavikų ir maskvinių marionečių gauja, besivadinanti Lietuvos delegacija, Lietuvos engėjų taikai ir saugumui gali duoti? Nieko daugiau, kaip savo tautos kančiomis ir krauju suteptą vardą ir aklą klausimą. Juk jie nedisponuoja jokių lietuviškų karinių dalinių. Nuo to laiko, kai Sovietų Sąjunga savo karinėmis jėgomis okupavo Lietuvą ir pasibaisėtinu teroro režimu pavergė taiką ir laisvę mylinčią lietuvių tautą, nuginklavo ir likvidavo Lietuvos kariuomenę ir smurtu primetė Lietuvai išdavikų vyriausybę, padėjusią Sovietų Sąjungai prisijungti Lietuvą, — veiksmų, kurių niekada nepripažino didžiosios Vakarų galybės,— nuo to laiko karinis Lietuvos potencialas yra išimtinai Maskvos rankose. Okupuotoji Lietuva neturi jokios kariuomenės, net atskiro jos dalinio, kuriuo maskvinės Lietuvos marionetės galėtų disponuoti ir kurį jos galėtų pateikti savo viešpačių vadinamam saugumui. Pavergtosios Lietuvos jaunimas išblaškytas po raudosios armijos dalinius per visą Rusiją. Jis yra absoliučioj Kremliaus generolų žinioj. Nieko daugiau, be įsakymo savo komandiruotės Maskvon neturėdamos maskvinės Lietuvos marionetės ir šiuo atveju bando talkinti savo viešpačiams dar kartą pademonstruoti išdavystės ir savanoriškai pasivergimo vaidinimą, kurio išdavoje būtų teatrališkai pasirašytas tam tikras savitarpinės pagalbos paktas, kaip kad šio vaidinimo režisoriai tatai vaidina, arba naujas lietuvių tautos valios falsifikatas, kaip tą vaidinimą mūsų tauta kad supranta. Niekuo neturėdami duoti niekeno taikai ar saugumui, patys bėgėgiai, nuolat sekdami budinčios tautos, Maskvos atsikomandiruoti statistai tegali atstovauti vien barbariškam okupuotosios Lietuvos režimui ir savo viešpačių sugebėjimams žaisti marionetėmis ir falsifikuoti sovietų pavergtųjų tautų niekada neegzistavusią vienybę prieš laisvąjį pasaulį.

Šio vaidinimo maskviniai režisoriai savo taiką ir saugumą jau seniai yra užsitikrinę savomis priemonėmis ir savais sprendimais, kurtuose lietuviškos marionetės niekada neturėjo galimybės dalyvauti. Nuo pat pradžios randonosios armijos įvykdytos Lietuvos okupacijos Lietuvos teritorija paversta stipria karine baze, rūpestingai įjungta į visos Baltijos panašių bazių tinklą, kurio vienintelis tikslas — būti eventualiu tramplinu agresijai prieš Skandinaviją ir laisvuosius Vakarus. Ryškiausias tokios vien agresijai skirtos karinės bazės yra Rytprūsiai, vadinamieji Kalingrado sritis Lietuvos pasienyje. Iš šios srities dėl jos ypatingos strateginės reikšmės yra iškraustyti visi vietiniai gyventojai. Ši sritis net nuo tariamų Maskvos sąjungininkų — pavergtosios Lenkijos — yra geležine uždanga atskirta.

Pavertę Lietuvą agresijos prieš Vakarus strategine priemone, pačią lietuvių tautą padarę beginklę, Sovietai Maskvoje šiandien bando demonstruoti ir moralinį Lietuvos išprievartavimą. Tačiau šiuo atžvilgiu sovietinis melas ir išdavimas kaip į sieną atsimuša į nepalaužiamą lietuvių tautos dvasią, kuri ir mūsų čia atstovaujama ir reiškiama drauge su mūsų neatskiriamais draugais ir sąjungininkais iš visų pavergtųjų Europos valstybių. Nesugriaunama yra lietuvių tautos viltis, kad jos nepalaužiama dvasios jėga galiausiai išves ją vėl į laisvę ir nepriklausomybę, kuria ji džiaugėsi per šimtmečius. Deja, šiandien čia mes tegalime protestuoti prieš M. Gedvilo vadovaujamų išdavikų ir marionečių veiksmus, mes tegalime pareikšti, kad Gedvilas be savo pavardės nieko bendro su lietuviais neturi ir kad ta gauja neatstovauja nei tikrosios lietuvių tautos valios, nei jos interesų.

Mes esame tikri, kad vėl ateis diena, kada mes visi nuoširdžioje vienybėje, išmintingai naudodamiesi visomis medžiaginėmis ir dvasinėmis priemonėmis, nuplėšime ir sudraskysime bolševikinio melo ir išdavystės uždangą, už kurios Maskva ruošia savo planus pasauliui užkariauti. Ateis diena, kada Lietuva, kaip ir kitos pavergtosios Europos valstybės, išvaduotos ir laisvos savo laisva valia ir apsisprendimu susijungs su Vakarų pasaulių, su civilizacija ir krikščionybe į tokią stiprią vienybę, kurios jokia diktatūra ir joks teroras nesuardys.

LIETUVOS SPORTININKAI VERČIAMI GINTI OKUPANTŲ SPORTINĘ GARBĘ

Lapkričio 3 d. Vilniaus radijas pasigyrė visa eile lietuvių sportininkų, kurie, įtraukti į įvairias sovietines rinktines, turi ginti ne Lietuvos trispalvę, bet įvairiose sporto šakose okupantų spalvas. Iš jų buvo sužymėti į Sov. Sąjungos rinktines įtraukti krepšininkai St. Butautas, St. Stonkus, Alg. Laucėnas, boksininkas A. Stočikas ir sunkiaatletis Auk. Novikovas, fechtuotojas J. Udra, stalo tenisininkai A. Saunoris, V. Dzindziliauskas, V. Variakojis, R. Paškevičius, I. Žilevičiūtė, B. Valaitienė, irklininkai V. Barinta, S. Jakelaitytė, futbolininkas Vl. Pučkus. Jie, dalyvaudami įvairiose rinktinėse ir gindami "plačiosios tėvynės sportinę garbę", turėjo susitikimų Lenkijos, Vengrijos, Bulgarijos, Vokietijos, Kinijos, Švedijos, Italijos aikštynuose ir salėse, o krepšininkai—rungėsi su Bulgarijos, Šiaurės Korejos ir Prancūzijos komandomis. Valstybinio sunkiosios atletikos trenerio Č. Balčiūno pareiškimu per radiją, lietuviai yra pagerinę visą eilę rekordų, pvz. tik vienas sunkiaatletis A. Žukas pagerino 6 respublikoninius rekordus. Iš 35 šiemet pasiektų respublikonių rekordų 7 yra "sporto meistro lygio, o 24 — pirmojo A. skyriaus". Šiuo metu 300 ir daugiau kg. iškelia apie 20 sportininkų, kai "tuo tarpu buržuazijai valdant 300 kg ribą peržengdavo vos keli žmonės"... Vėlesiniais pranešimais, Klaipėdoje per pasibaigusius stalo teniso T. Lietuvos pirmenybes pirmą vietą laimėjo šaulietė Urbšienė, antrą ir trečia — kaunietės Vitulskytė ir Morkūnaitė. Vilnietis Paškevičius įveikė "šalies čempioną" Saunorių ir pats tapo čempionu. Trečioji vieta teko Dzindziliaukui. Moterų dvejeto varžybas laimėjo Urbšienė-Morkūnaitė, vyrų dvejute Saunorius-Baltakis įveikė Paškevičių — Dzindziliauską. Mišraus dvejato varžybose pergalę iškovojo Baltakis-Vitulskytė, finale įveikę sporto meisterius Paškevičių-Urbšienę. Taline tarp soviet. Lietuvos ir sov. Estijos respublikų krepšinio rungtynes santykiu 55:41 laimėjo lietuviai krepšininkai, o moters susitikime pasekme 50:40 laimėjo estės.

Tik kodėl visi pranešėjai nieko nepasako apie rusams teikiamus pirmumus kad ir sportą. Prieš kiek laiko pasaulinėje spaudoje buvo minimas įvykis, kaip satelitinių bolševikinių kraštų sportininkai turi pagal "direktyvas iš aukščiau", parodydami savo solidarumą "visų darbo žmonių tėvynei", pirmąsias vietas vis pralaimėti "svečiams" — rusams. Vienas toks rekordininkas, nepaklausęs panašių direktyvų ir lig laiku nesusipratęs", nenorėdamas už tai pūti kalėjime, neseniai pabėgo į Vakarus. Panašių atsitikimų esama ir mūsų tėvynėje, kur visais galimais būdais stengiamasi nepasiduoti okupantų rusifikatorių spaudimams. Net tas pats Sočikas, visos Sov. Sąjungos sunkaus svorio bokso čempionas, užsistodamas už savo tautietį draugą, kurį rusai, kaip ir kitus lietuvius, niekindami pravardžiuoja "labasais" (nuo žodžio — "labas"), prieš kiek laiko Šančiuose "partiesė" kelis iš jų. Žinoma, jei tai būtų buvęs ne visos TS bokso čempionas, tai greičiausiai jam taip lengvai nebūtų išėję. Bet rusų "komandirai", pamatę, su kuo turi reikalą, ne tik pralaimėjo, bet ir buvo priversti jį atsiprašpti. O tą Sočiko laimėjimą Kaunas, kad ir patylomis, at atšventė kaip nekenčiamų "labasų" laimėjimą prieš rusus.

Kalėdų Senelis moka paguosti.

GIRIASI...

Vilniaus radijas lapkričio 26 d. pasigyrė, kad, esą, "ateinančiais metais rikiuotėn stos didžiausia pasauly Kuibyševo hidroelektrinė. Galingos hidroelektrinės stotomos prie Gorkio, Stalingrado, Novo Sibirskii, Irkucko miestų ir Kachovkos rajone. Jau stojo rikiuotėn pirmosios Kamos hidroelektrinės turbinos. Artimiausiu laiku prasidės didelės hidroelektrinės prie Nemuno statyba"... Apie šią statybą jau seniai kalbama. Pasirodo, tik agitacijos ir pasigyrimo tikslais. Iš tikrųjų jokios statybos minėtoje vietoje nėra.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established 1886

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher

Editorial and Business Office:
412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-0862

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y.

Subscription Rates:
USA per year $5.00
CANADA and other countries $6.00
Advertising Rates on Application

Spaudos metai

Kai Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos veikėjai, susirinkę Juozo Bačiūno vasarvietėje, pirmieji iškėlė lietuvių spaudos laisvės atgavimo 50 metų sukakties minėjimo reikalą, atrodė, kad Amerikos lietuvių kolonijos turės plačiai sukrusti. Deja, ši tokia reikšminga sukaktis praėjo, palyginti, gana ramiai. Išskyrus Chicagoje įvykusią spaudos šventę, kurią aplankė vos apie šimtas asmenų, kitose kolonijose pasitenkinta dar su tokiomis minėjimais.

Tik mūsų rašytojai, kaip ir buvo galima tikėtis, šios reikšmingos sukakties metus nepraleido tylomis. Jai paminėti, šiais, išleista monumentalus literaturos metraštis Gabija 50 puslap.ų knyga su daugiau kaip 80 autorių.

Teisingai metraščio redaktorius, J. Aistis ir S. Zobarskas, įvadė sako:

"Šiandien vėl turime rusišką priespaudą savame krašte. Pastaroji yra daug žiauresnė, pasiekusi paskutinę nužmogėjimo ribą... Prūsų Lietuvos žemė šiandien pavadinta Kalingrado sritimi, o spaudos draudimo centras — Tilžės miestas perkrikštytas maskolišku Sovietsko vardu... Akivaizdoje šios baisios vergijos, šis Metraštis — sutelktinis lietuviškojo laisvojo žodžio kūrybos rinkinys — tebūnie ženklas, kad lietuvių tauta nepadėjo praeityje išmėginto ginklo — savo gyvojo žodžio."

Tikrai kova už lietuvių tautos laisvę buvo pradėta ne su kardu, bet su plunksna rankoje. Ir be tos kovos, vargiai, ar būtų buvę laimėta su ginklu rankoje.

Kaip ten bebūtų, šis literatūros metraštis yra pilna ta žodžio prasme vainikas sukaktuviniams spaudos laisvės atgavimo metams. Garbė mūsų rašytojams! Padėka leidėjams ir redaktoriams! Bet to neužtenka. Metraštis turi būti kiek vieno kultūringo lietuvio namų židinio papuošalu.

Tiesa, šiais jubiliejinais spaudos metais visi knygų leidėjai skundžiasi "pablogėjusiu bizniu".

Iš dalies tai suprantama. Naujieji ateiviai, kurie pirmaisiais metais taip uoliai pirko ir skaitė knygas, susidūrė su naujomis gyvenimo sąlygomis. Daugumai jų knygą pakeitė šaldytuvas, televizijos aparatas, automobilis ir pagaliau namas.

Žmogaus amžius nėra toks ilgas, kad jis galėtų keletą kartų kurtis. Ir jis todėl skuba. Bet... ne viena duona žmogus gyvas. Be medžiaginių gėrybių, jis turi rūpintis ir dvasinėmis vertybėmis. Ypač šiais nedalios laikais lietuviui turi rūpėti savos literatūros, savojo meno puoselėjimas.

Labai svarbu šiais jubiliejiniais spaudos metais įsisamoninti, kad kova už tautos laisvę turi būti vedama ir kultūros, ne vien politikos lauke.

DĖL MASKVOS KONFERENCIJOS

Lietuvos Delegacijos Pirmininko V. Sidzikausko kalba, pradedant PJT Seimo Nepaprastąjį posėdį gruodžio 3 d.

PJT Seimo Nepaprastąjį Posėdį pradedame. Šis posėdis sukviestas pareikšti protestui prieš Maskvoje įvykusią vadinamą saugumo konferenciją. Maža to, kad Kremliaus valdovai yra lygiai su Hitleriu atsakingi už antrąjį pasaulinį karą ir už daugelį agresijos veiksmų prieš suverenines Centro ir Rytų Europos bei Azijos valstybes, jie taip pat jau dešimti metai visomis jų galioje esančiomis priemonėmis kliudo tei sėtą tvarką Europoje ir Azijoje atstatyti. Flagrantiškai laužydami visas dieviškas ir žmogiškąsias teises, jie tebetęsia šimtas milijonų europiečių pri mestą beprecendentinį moralinio bei fizinio teroro režimą. Daugiau kaip prieš dvejus metus sovietų diplomatija pradėjo žygius paraližuoti laisvojo pasaulio pastangoms sukurti tokią saugumo sistemą, kuri įgalintų sustabdyti tolimesnį so vietinės ekspansijos dominavimą Europoje ir sudaryti būtinas sąlygas ryšium su sovietų agresija ir komunistine ekspansija kilusioms didžiosioms politinėms problemoms spręsti ir Europos taikai bei saugumui patikrinti.

Paryžiaus konferencija laisvajai pokario Europos daliai davė politinės ir karinės konsolidacijos pagrindus. Tai yra konstruktyvus žingsnis į visos Europos, apjungtos bendrų tikslų ir bendros akcijos, saugumo sistema. Tik laisvos ir suverenines valstybės, turinčios laisvų tautų laisva valia sudarytas vyriausybes, tegali būti šitokios Europos — Europos nuo Baltijos iki Juodųjų marių ir nuo Vidžemio jūros iki Atlanto — saugumo sistemos parteneriai.

Lapkričio 29 sovietų užsieninių reikalų ministeris Molotovas Maskvoje atidarė taip vadinamą saugumo konferenciją, dalyvaujant išimtinai sovietinėms marionetėms iš mūsų pavergtųjų kraštų. Savo atidaromoje kalboje savo klusniems statistams Molotovas pareiškė, kad, jeigu Paryžiaus sutartis įsigaliotų, sovietų pavergtieji kraštai "turi savo jėgas sujungti ir jas žymiai sustiprinti". Sovietų gynybos ministeris marš. Bulganinas pastebėjo, kad Maskvos konferencijos tikslas yra sudaryti bendrą štabą ir jungtinę vadovybę. Yra vieša paslaptis, kad ir be naujų sutarčių ir be naujų Maskvos padiktuotų nutarimų, Kremlius yra absoliutus viešpats mūsų kraštų ginkluotų pajėgų ir kad tos pajėgos, vistiek, ar tai bus sovietų armijos pavidalo ar tariami tautinės kariuomenės, ar abiejų drauge, — dabartiniu metu keliskart prašoka mūsų kraštų nepriklausomybės metų karines pajėgas.

Tikrumoje Maskvos konferencija yra ne kas kita, kaip Kremliaus valdovų desperatiškos pastangos gąsdinimais ir grasinimais klaidinti laisvąjį pasaulį ir kliudyti jo pastangas sovietų tolesnei agresijai sulaikyti bei patvarios teisingos Europos tvarkos sąlygoms sukurti.

Maskvos konferencijoje pavergtosios tautos nebuvo reprezentuotos. Savo dvasia jos tebesudaro laisvojo pasaulio dalį. Nuo jo prieš savo valią okupanto jėga jos yra atskirtos. Svetimos galybės mūsų tautoms primestos komunistinės marionetės pašauktos Maskvon savo viešpačių naujiems įsakymams gauti ir sovietų agresiniams tikslams pa tarnauti. Nors Maskvos konferencija pretenzingai pavadino "Europos kraštų taikai bei saugumui apsaugoti konferencija", bet Europa joje nedalyvavo. Sovietų marionetės mūsų europinių kraštų neatstovavo. O žodžiai "taika," "saugumas" komunistinių diktatorių lūpose turi specifinę prasmę. Taika jiems reiškia pax sovietica, t. y. per vidaus subversiją arba tiesioginę ar netiesioginę agresiją dar laisvų valstybių laipsnišką pavergimą. Saugumas Maskvai reiškia nekontroliuojamą išnaudojimą savo nusikalstamų užkariavimų. Paslėptas Maskvos tikslas yra galimai pratęsti Europos ir Vokietijos padalinimą, tuo būdu ir Vakarų Europos silpninimą, kuris įgalintų Maskvą pagaliau tapti Europos viešpačiu.

Nėra negalima, kad Maskvos konferencijos ar eventualių šios rūšies būsimų konferencijų rezultate komunistiniai diktatoriai savo jau išmėgintus Tolimuosiuose Rytuose metodus gali bandyt panaudoti ir europinėje erdvėje, panaudojant tam pavergtąsias valstybes kaip priemonę. Vakarų Vokietijos apginklavimas gali būti pretekstu dar labiau pavergtąsias tautas smaugti, sovietinę orbitą monolitinti, generalinei linijai labiau palenkti, nei lig šiol yra buvę. To dėl mūsų seimo pareiga šiuos faktus patvirtinti, laisvojo pasaulio dėmesį į jam sprendžiamus sovietinius spastus atkreipti ir pačias sovietų pavergtąsias tautas perspėti.

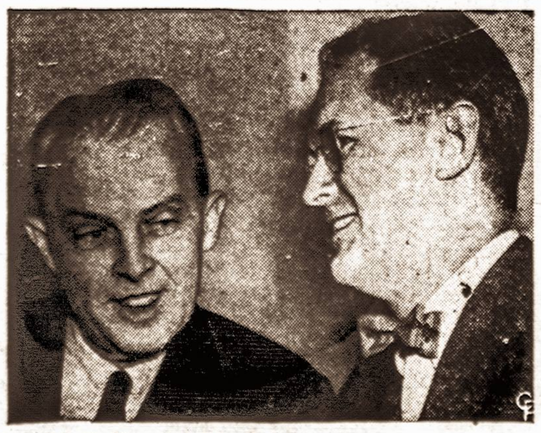

Paul M. Butler, naujai išrinktas Demokratų partijos centro komiteto pirmininkas, ir Stephen Mitchell, buvęs komiteto pirmininkas, Washingtone.

KAIP PASVEIKINSIM BALUTĮ?

Kone per visus laikraščius pasklido J. Bačiūno straipsniai — atsišaukimai, primenantieji, kad Lietuvos ministeriui B. K. Balučiui gruodžio 29 dieną bus 75-tasis gimtadienis.

Nėra abejonės, kad daugybė tautiečių priėmė tą priminimą palankiausiai, su mintim, kad "ir aš būtinai kaip nors įsijungsiu į sveikinančių būrį"

Tačiau mūsų daugumas pratę į viešus paskatinimus tik mintimis atsiliepti: viešai min čių nesiskubina pasakyti.. Taip ir išeina, kad šiuo atveju lyg vien tik J. Bačiūnui tas dalykas terūpėtų.... O juk taip nėra.

Nors mūsų tarpe viešojo gyvenimo asmenybės susilaukia iš visuomenės "ir šalto ir karšto", o su kuo tik pasikalbi apie Balutį, tuojau išvysti, lyg tas užsiminimas jam saule vei dą būtų apšvietęs. B. K. Balutis yra tokia mūsų viešojo gyvenimo asmenybė, dėl kurios **nesiginčija nei partijos nei kartos.** Įvairiausių politinių pažiūrų viršininkai ir bendradarbiai jį visada vertino ir tebevertina su didžiausiu palankumu. Štai ir Amerikoj, kur vadinamoji "senoj" veikėjų karta vis dar dėl šio ar to pasiginčija su "naująja", B. K. Balutį visi vienodai gerbia ir brangina, nes vieni ir kiti jį gerai pažįsta, gerai žino, nes ir vienų ir kitų lietuviškoje veikloje Balutis yra išmynęs vien tik pasigėrėjimo keliančius takus.

Tad kaip gi mes jį dabar pasveikinsim tokia reta, ne kiekvieno tesulaukiama proga?

Medžiaginio pobūdžio dovanų Balutis nemėgsta ir jų jam nei nereikia. Jam reikia dar kiek jėgos visos mūsų tautos reikalais be galo daug atsisielojusiai širdžiai. Ir jei mes šia proga nebūsim šykštūs atverti jam savo širdžių palankumą, tikriausiai tai suteiks daug stiprybės ir jo širdžiai, ne tik dvasinės, bet net ir fizinės.

B. K. Balutis šiandien Didžiosios Britanijos sostinėje yra VIP, tai yra, Very Important Person (labai svarbi asmenybė). Turime progą apčiuopiamai patvirtinti tą faktą. Tai galime padaryti kalnais sveikinimo telegramų jam. Juk mūsų gana daug pasaulyje. Neapsiribokim vienu kitu straipsniu savuose laikraščiuose, neapsiribokim vien organizacijų sveikinimais. Sveikinkim visi, individualiai, jei ne po vieną, tai po du tris susidėdami. Padarykim taip, kad gruodžio 27-28 dienomis, solenizanto šventės išvakarėse, Londono W8 telegrafo įstaiga turėtų padidinti savo darbinin kų skaičių — tegu tikrai pajustų, kad šioj miesto daly gyvena iš tiesų Very Important Person: Lietuvos Įgaliotas Ministeris ir Nepaprastas Pasiuntinys B. K. Balutis!

Ak, reikia prisipažinti, kad šioj minty slepiasi ir mūsų egoizmas: mes ir šią asmeninę Balučio sukaktį panaudotumėm ne tik jam savo prielankumo jausmus pareikšti, bet kartu ir Lietuvos vardą garsinti... Dar kartą keliame visų naštą vis Balučio pečiais pasiremdami... Bet jam gi tos naštos kėlimas juk buvo viso nebetrumpo amželio tikslas. Jis nepyks už tą "klastą". O mūsų pavardžių virtinės su šilčiausių jausmų pareiškimais bus ir jam asmeniškai tam tikra dvasinė satisfakcija už tai, ką jis Lietuvai yra atidavęs daugiau nei ištisą pusšimtį metų.

Tad nepasišykštėkim šį kartą: pajudėkim į telegrafo įstaigas gruodžio 27-28 dienomis su adresu LT BALUTIS LITHUANIAN LEGATION 17 ESSEX VILLAS LONDON W8 ir su bent keliais lietuviškais šiltais žodeliais. (Telegramas iš visur galima siųsti lietuviškai, tik reikia parašyti spausdintomis didžiosiomis raidėmis, geriausia mašinėle, nevartojant lietuviškų ženklų. Telegramos su LT ženklu pradžioje siunčiamos visiems prieinamu nakties tarifu, tik jas reikia panaudoti bent dieną ar dvi anksčiau).

Nepalikim šį kartą savo ge rųjų jausmų savyje užsidarę!

V. Rastenis

LEIDŽIA GRĮŽTI IŠ SIBIRO KUNIGAMS?

Gautomis iš Lietuvos žiniomis, dalis į Rytus išvežtųjų dvasininkų grįžta atgal. Tarp daugelio kitų minimos pavardės Vizgirdos, Grigaičio, Čapliko, Rūko, Zdanavičiaus, Zakaryzos, Polonskio, Prieglaussko etc. Pranešama, kad ir visa eilė kitų, neišlaikytų skirtojo laiko, taip pat "rengiasi grįžti atgal į Lietuvą".

Ruth Drader, Glandale, Calif. gyventoja savo parodymuose valstybės senate įvardijo 127 komunistus.

NEI SLAPTŲ, NEI KITOKIŲ DERYBŲ

Prieš kurį laiką VLIKo leidžiamos Eltos Informacijos išplatino gandą, paimtą iš vieno estų laikraščio, esą, aš, ministeriams B. K. Balučiui ir S. Girdvainiui dalyvaujant, šių metų birželio ir liepos mėn. turėjęs su lenkais Romoj ir Londone pasitarimus, neva įvykusius lenkų generolo W. Anders'o iniciatyva. Nuo savęs Eltos Informacijų leidėjai pridėjo pastabą, kad "būtų buvę bendram lietuviškam reikalui naudingiau, jeigu prieš pradedant derėtis būtų buvusios suderintos nuomonės tarp lietuviškų veiksnių". Tokiu būdu Eltos leidėjai tas tariamas derybas pateikė kaip faktą.

Vėliau Eltos Informacijose buyo paskelbta, kad "žinia apie Ministerio B. K. Balučio, Lietuvos Atstovo Londone, tariamąjį dalyvavimą šiose derybose yra be pagrindo." Tokiu "atitaisymu" Eltos Informacijų leidėjai sustiprino jų sukeltą įspūdį, kad derybos tik rai įvyko, tik be p. Balučio.

Tam tikri mūsų laikraščiai šituos Eltos Informacijų manevrus panaudojo naujiems puolimams prieš mane ir visuomenės klaidinimui bei kurstymui. Jie ne tik pakartojo Eltos Informacijų platinamą prasimanymą, bet ją sutirštino piktais komentarais ir tvirtinimais apie tariamas mano derybas su lenkais, konferencijas, susitarimus ir apie tai, kad neva aš pavedęs "savo londoniškiams talkininkams tartis su S. Mikolaičiko įgaliotiniu prof. Kot'u".

Šiuo pareiškiu, jog visos šitos žinios neatitinka tikrenybės ir yra pramanytos.

Aš nesu vedęs su lenkais nei slaptų, nei kitokių derybų ar pasitarimų, nei Romoje, nei Londone. Lygiu būdu nesu niekam pavedęs tartis su p. Mikolaičiko ar kita kuria lenkų grupe. Generolo Anders'o atsilankymas pas mane Romoj buvo mandagumo vizitas. Tokį pat mandagumo pobūdį turėjo mano revizitas jam Londone ir mano atsilankymas pas tenykščių lenkų veikėjus.

Tų mano susitikimų metu nebuvo kalbėta nė apie susitarimą su lenkais, kurį 1947 metais preliminariai pasirašė Londone VLIKas ir kurį aš savo laiku pasmerkiau kaip nesuderinamą su Lietuvos interesais.

Nei Eltos Informacijų leidėjai, nei puolę mane laikraščiai nebuvo atsiklausę manęs, kurios rūšies buvo mano susitikimai su lenkais. Nepatikrin tą ir pramanytą gandą jie panaudojo kaip pretekstą šmeižtų kampanijai. Toks elgesys priverčia susimąstyti kiekvieną, kam rūpi mūsų spaudos prestyžas ir viešojo gyvenimo moralė. Spaudos uždavinys yra teikti tikras žinias ir teigiamai formuoti viešąją nuomonę, tai yra, tarnauti teisybei. Taip elgiasi rimti lietuvių laikraščiai, taip elgiasi ir, pav., New York Times ar Osservatore Romano, kurie nespekuliuoja nepatikrintais gandais ir nepanaudoja jų šmeižto kampanijai varyti.

Aš manau, jog kiekvienas, kas yra suinteresuotas, kad mūsų viešasis gyvenimas būtų apsaugotas nuo brutalios melagingos polemikos ir kad visa lietuvių spauda, būtų sąžininga bei civilizuota, privalo pageidauti, kad kai kurių mūsų laikraščių redaktoriai galop paimtų sau pavyzdžiu N. Y. T. ar Osservatore Romano laikraštinę etiką.

Šią proga verta prisiminti, kad civilizuotame pasaulyje spaudos melas ir šmeižtas įžeidžia ne tuos asmenis, prieš kuriuos jie nukreipti, bet pirmiausia skaitytojus laikraščių melą ir šmežtą platinančių.

Stasys Lozoraitis,
Lietuvos Diplomatijos Šefas.

ESTAI APIE EGZILINĘ VYRIAUSYBĘ

Du svarbūs estų valstybės vyrai: Estijos pasiuntinio JAV pareigas einantis Estijos charge d'affaires Johannes Kaiv ir buv. Estijos užs. reik. ministeris K. R. Pusta, dabar atstovaująs Estiją Paryžiuje ir Madride, neseniai plačiai pasisakė apie estų vidaus ir užsienio politiką. Jų pareiškimai yra įdomūs, nes estų ir lietuvių politinė situacija krašte ir tremty yra analogiška.

Johannes Kaiv savo kalboje, pasakytoj New Yorko Estų Namuose estų organizacijų suvažiavimo proga ir vėliau išspausdintoj New Yorko estų laikrašty Vaba Eesti Sona davė sekantį paaiškinimą:

"Estų tremtinių organizacijos, pradedant bendruomene, įvairiais komitetais ir egzilinėmis vyriausybėmis, gali atstovauti tiktai tremtį, bet jokiu būdu ne tautą krašte arba Estijos valstybę. Sąryšy su dviejų estų egzilinių vyriausybų veiksmu, eventualiu tų dviejų organų sujungimu į vieną ir kartu bandymu prašyti Amerikos pripažinimo Estijos egzilinei vyriausybei Johannes Kaiv pareiškė, kad jisai yra turėjęs labai daug pasikalbėjimų su aukštais Amerikos valdžios pareigūnais ir kad Amerika nėra linkusi minėto pripažinimo duoti. Dar daugiau: amerikiečiai mano, kad naujos Estijos vyriausybės paskelbimas galėtų būti logiškas tiktai Estijos teritorijoje, šį kraštą išlaisvinus. Kartu estų diplomatas paaiškino, kad Estijos atstovybės negalėtų vykdyti jokių egzilinės vyriausybės įsakymų, nes tuo pačiu būtų baigtas šių atstovybių oficialus pripažinimas draugiškose valstybėse.

Min. K. R. Pusta savo Stockholmo estų laikrašty Valis-Esti paskelbtame straipsnyje "Estija nėra užmiršta" rašo: "Ką atstovauja Estijos Respublikos diplomatinės atstovybės? Estų egzilines vyriausybes mes, deja, turim dvi, taip pat turim daug įvairių komitetų ir tarybų, kurių uždaviniai yra verti dėmesio. Tačiau, nei viena minėtų organų bei organizacijų neturi teisiško statuso duoti įsakymus Estijos pasiuntinybėms. Šią situaciją labai gerai žino ir jos tvirtai laikosi mums draugiškos valstybės su JAV priešaky. Visi bandymai ją pakeisti privestų prie labai paprasto rezultato: Estija teisiškai nustotų egzistuoti, jos pasiuntinybės ir konsulatai būtų uždaryti, tarpvalstybiniame forume niekas iš estų neturėtų teisės kelti balsą už krašto išlaisvinimą".

AR ŽINOTE, KAD —

Jūsų laikraštis gali normaliai eiti tik tada, kai laiku užsimokėsite savo prenumeratą,

nes —

a) popierio skolon niekas neduoda,
b) darbininkas be atlyginimo nedirba ir
c) paštas dykai laikraščio nesiunčia,

todėl,

neatidėliodami siųskite savo prenumeratą ir patarkite kiekvienam tai padaryti.

Be to—

tapkite laikraščio geradariu—rėmėju, prie prenumeratos pridėdamas dolerį—kitą laikraščio patobulinimui

Nelaukite rytdienos,

bet šiandien pat imkite voką ir pasiųskite žemiau pridėtą atkarpą su pinigais.

VIENYBĖ
412 Bedford Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Siunčiu savo prenumeratą $.....
Už naują skaitytoją ..... $.....
Laikraščio parėmimui $.....
Viso .....

Mano vardas .....

Adresas .....

.....

● **Daugiau kaip 2000 Tunisijos sukilėlių padėjo ginklus ir priėmė amnestijos pasiūlymą. Tokiu būdu sukilimas Tunisijoje oficialiai baigėsi gruodžio 8 d.**

James Hilton, žinomas britų rašytojas, yra rimtai susirgęs ir dabar gydomas vienoje Kalifornijos ligoninėje.

Jungtinių Valstybių istorija

CIVILINIAM KARUI ARTINANTIS

Pietai grasina ir Buchanan verkia.— Pirmasis atsiskyrimas.— Jefferson: Davis išrenkamas Konfederuotų Valstybių prezidentu. — Lincolnas — Jungtinių Valstybių prezidentas.

Susidarė du blokai: šiaurės ir pietų. Ir vieni ir kiti gynė savo idėjas. Pietiečiams Lincolno asmenybė nebuvo patraukli ir Carolinos plantatoriai svajojo atstatyti "džentelmenų" respubliką, kokią pažinojo jų tėvai pirmaisiais nepriklausomybės metais. "Priešintis Lincolnui tai pasiduoti Dievui", sakė jie.

Atsiskyrimas atrodė neišvengiamas ir tai galėjo įvykti bet kurią valandą. Kas buvo galima daryti, norint išlaikyti vienybę?

Vyriausybė turėjo apginkluoti tvirtoves ir ginti federalinės administracijos įstaigas. Lincolno prisaikdinimas turėjo įvykti kovo 4 dieną, gi pasitraukiąs prezidentas Buchanan atrodė suparaližuotas baimės.

"Jis savo laiką leido tarp maldų ir verksmo", sakė artimieji, "dar niekad krašto priešaky nestovėjo toks silpnavalis žmogus".

Vargšas Buchanan nebuvo nei kvailas, nei silpnavalis. Bet garbingam senukui neužteko jėgų tokiu momentu, kada reikėjo energingo vado. Jis buvo prislėgtas atsakomybės.

Majoras Anderson, kuris vadovavo federalinės valdžios tvirtovei Charleston uosto angoje, reikalavo pagalbos ir jos negaudamas, nutarė visas jėgas surinkti į Fort Sumter, kurį buvo galima lengviau apginti. Pietinė Carolina užprotestavo. Buchanan žadėjo pietiečiams duoti įsakymą tvirtovę evakuoti, bet kitą dieną šiauriečiams pažadėjo, kad Andersonas liks tame forte ir bus pasiųsta jam pagalba.

Į Charlestoną buvo pasiųstas transportas. Pietiečiai apšaudė laivus. Tai buvo pirmieji šūviai paleisti iš pietiečių pusės prieš federalinę vyriausybę. Ir pietiečių kariuomenė jau ruošėsi bombarduoti Fort Sumter. Iždo sekretorius Dix vienam savo pavaldinių telegrafavo: "Jei kas nors mėgins nuleisti Jungtinių Valstybių vėliavą, nukaukite vietoje". Šitoks energingas įsakymas patiko šiaurei.

Ar tokioje atmosferoje dar buvo galimas kompromisas? Ir kokie įvykiai? Prezidentu išrinktas Lincolnas, kuris buvo pasisakęs prieš vergijos plėtimą. Ir tiems, kurie jo klausė, ar jis šia kryptimi eis toliau, Lincolnas atsakinėjo, kad savo idėjas jis yra viešai išdėstęs ir nelinkęs kartoti kalbų.

Kraštutiniai pietiečiai tvirtino, kad atsiskyrimas nuo unijos jiems duosias daugiau naudos. Jie bus laisvi organizuoti savo gyvenimą kaip norės, bus atleisti nuo tarifų, kurie Kongreso buvo priimti prieš jų valią, prekyba su Europa bus lengvesnė ir vėl galės gabenti iš Afrikos vergus. Kuklesniems kurie bijojo karo, kraštutiniai sakė, kad karas nekils, kad atsiskyrimas įvyksiąs draugiškai, kad šiaurečiai, būdami reikalingi medvilnės ir pietų rinkų, sutiks su įvykusiu faktu ir pagaliau Anglija dėl tos pačios priežasties palaikys pietiečius. Kad šiaurėje yra asmenų, kurie nenori karo ir t.t.

Jie aiškino, kad Jungtinės Valstybės yra konfederacija, kad valstybės, savo noru įsijungusios, turi teisę savo noru išstoti. Naujosios Anglijos kapitalistai, kuriems pietiečiai buvo skolingi 200 milijonų dolerių, buvo už taiką.

Kada pietinė Carolina pirmoji išstojo iš unijos, Buchanan verkė ir meldėsi. Kentucky senatorius Crittenden pasiūlė naują kompromisą Clay. Bet kompromisų laikas jau buvo atgyventas. Vienas šiaurietis

įnešė juokingą pasiūlymą į konstituciją: "Kai viena partija bus nugalėta rinkimuose, ji turės teisę sukilti su ginklu...." Toks buvo pietiečių atsiskyrėlių doktrinos pagrindas.

Šiai doktrinai toli gražu nepritarė visi pietai. Net žymūs vergijos šalininkai kaip Jefferson Davis, troško duoti Lincolnui progą išbandyti, bet kiti politikai buvo fanatikai: "Mes pasieksime geresnių rezultatų, išstodami iš unijos, negu joje būdami".

1861 metų pradžioje atsiskyrusią pietinę Caroliną pasekė Mississipi, Florida, Alabama, Georgia ir Louisiana. Vėliau, nežiūrint smarkių diskusijų, pasekė ir Texas. Virginia, šiaurinė Carolina, Arkansas ir Tennessee dar svyravo. Virginijai pasirinkimas buvo skaudus. Ji buvo unijos kūrėja, ji davė pirmuosius prezidentus, bet ji buvo lojali pietams, iš dalies gyveno vergų prekyba.

Vasario mėnesį, Montgomery, Ala. įvyko septynių pirmųjų valstybių konvencija, kuri įkūrė Konfederuotas Amerikos Valstybes. Dabar pietiečiams reikėjo išrinkti prezidentą. Buvo išrinktas Jefferson Davis. Tai buvo plantatorius, buvęs pulkininkas, kuris dalyvavo Meksikos kare ir ilgą laiką buvo vienas arčiausių atskirų valstybių teisių gynėjų. Tai nebuvo pietietis aristokratas, bet pionieriaus sūnus, gimęs Kentucky. Jo vyresnysis brolis, tapęs turtingu plantatoriumi, išleido jį į mokslus. Vėliau vedęs pietietę, jis tokiu būdu įžengė į pietiečių aristokratiją. Jo išmintis jam padėjo iškilti, bet tuo momentu, kada jis buvo išrinktas prezidentu, jau buvo nuvargęs. Kada jam pranešė apie išrinkimą, savo sodely jis skynė rožes ir buvo labai nustebintas. Jis manė, kad bus paskirtas generolu, bet ne prezidentu.

Montgomery jis pasakė kalbą, pažymėdamas, kad pasitikėjimą atiduoda į Dievo rankas ir kad su gryna sąžine gins teisę, kaip mokėdamas.

Tačiau tuo metu Lincolnas keliavo į Washingtoną ir pakeliui optimistiškai ramino savo šalininkus ir neslėpė, kaip jis stengsis išvengti civilinio karo.

Kovo 4 dieną Washingtone įvyko inauguracijos iškilmės, bet šį kartą jos buvo kuklios. Policija buvo susekusi sąmokslą, jog norima nužudyti Lincoln. Prezidentas buvo stropiai saugomas. Jis nejaukiai jautėsi iškilminguose rūbuose.

"Kad vienoj ir kitoj pusėj yra žmonių, kurie bet kokia kaina stengiasi sugriauti uniją, aš negaliu nei patvirtinti, nei paneigti. Jei tokių yra, aš jiems neturiu nieko pasakyti. Bet ar aš negaliu kreiptis į tuos, kurie tikrai myli uniją?.. Mano tautiečiai, kiekvienas jūsų galvokite rimtai ir ramiai. Nieko nebus prarasta, jei jūs imsite laiko apmąstyti... Tai jūsų rankose, mano nepatenkintieji tautiečiai, bet ne mano rankose civilinio karo klausimas... Jūs neprisiekėte prieš Dievą sunaikinti šio krašto vyriausybę, tuo tarpu aš prisiekiau iškilmingai ją išlaikyti, ginti... Mes nėsame priešai, bet draugai. Mes neturime būti priešais..."

Aplink Lincolną, susirinkę neramiai laukė žadėto atentato. Šimtai laiškų Lincolną buvo į spėję, kad jis gyvas neįžengs į Baltuosius Rūmus. Bet nė vienas pistoletas prieš jį nepakilo.

Minia žiūrėjo į šį kauluotą milžiną, į jo herkuliškas rankas, į jo liūdnas ir gilias akis. Jis sudarė keistą galingumo ir naivumo įspūdį. Jis stebino savo nevikriais judesiais, visus užtikrino savo nuoširdumu. Kodėl jis buvo išrinktas? Ar tai buvo gabus politikas?

Jo parinktieji sekretoriai Seward, Chase ir Cameron, tikėjosi galėsią patys vadovauti ir daryti, ką nori. Bet greit jie turėjo įsitikinti, kad jis juos pralenkia griežtumu ir kilmingumu.

Jis mėgdavo pasakoti istorijėles, bet niekas geriau už jį negalėjo spręsti sunkiųjų problemų.

Kas buvo jo jėgos paslaptis? Jis buvo, kaip sako Motley, didysis amerikiečių Demos—garbingas, tiesus, protingas, linksmas, drąsus. Jis nerodė pietiečiams neapykantos. Jis juos vadino buvusiais draugais ir dabartiniais priešininkais. Jis suprato jų padėties sunkumus ir todėl apgailestavo. Jo politika link pietiečių buvo kukli. Jis norėjo išgelbėti uniją.

"Jei aš galėsiu išgelbėti uniją, neišlaisvindamas nė vieno

(Nukelta į 6 psl.)

Armijos generolui George Marshallui įteikiama AMVETS dovana. Greta, Rufus N. Wilson, AMVETS vadas ir Harold E. Stasen.

Policininkams teko prižiūrėti tris kūdikius, paliktus automobilyje tuo tarpu kai jų tėvai nuėjo į restoraną valgyti. Tai įvyko Venice, Cal.

VELIONIS APIE VELIONĮ

DR. K. GRINIUS APIE DR. J. ŠLIŪPĄ

(Perspausdinta iš 1944 m. Berlyne leisto laikraščio Lietuviai).

Lapkričio 6 d. 1944 metais, pirmadienį, iš lietuvių tarpo negailestingoji mirtis vėl išplėšė lietuvių tautai didžiai nusipelniusį ir dėl jos laisvo gyvenimo kovojusį vyrą, didį patrijotą aušrininką dr. Joną Šliūpą. Visa lietuvių tauta dėl šio didžiojo lietuvio mirties giliai liūdi ir pagerbia jo atminimą.

Per savo gyvenimo 83 metus Jonas Šliūpas visiems lietuviams buvo pavyzdžiu, kaip lietuvis turi dėl savo tėvynės kovoti ir nenuilstamai dirbti. Jis visuomet pirmoje vietoje statydavo Lietuvos ir visų lietuvių reikalus, o tik paskui asmeninius.

Dar studentu Maskvos, vėliau Petrapilio, universitetuose būdamas, Jonas Šliūpas pradėjo kovoti dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomo gyvenimo atstatymo. Jis jau tada, numatydamas, kad didžiausias kliudytojas lietuviams laisvai ir nepriklausomai savame krašte gyventi, buvo rusų imperialistinis carų režimas, skelbė jam kovą. Šliūpas su kitais susipratusiais lietuviais dedasi ir veikia bendrai su tam tikra dalimi rusų, prieš carų despotiją. Per "Liaudies Laisvės" partiją jie siekė išsilaisvinimo. Tačiau neilgai teko Šliūpui būti Rusijos carų imperijoje ir siekti numatyto tikslo. Jo veikla, suprantama, buvo nepageidaujama to meto Rusijos valdovams. Todėl jis, turėjo slaptai apleisti Rusijos teritoriją ir iš Palangos jūra pasišalinti į užsienius. Jis pasiekė Šveicariją. Čia paremiamas geradarių (V. Zubovo, Janavičiaus) galvojo tęsti aukštuosius mokslus. Tačiau to sumanymo jam tuo metu neteko įgyvendinti — Šliūpą pašaukė bendri lietuvių tautos reikalai. Jis vyksta į Rytprūsius redaguoti Aušros, o visus savo asmeniškus reikalus atideda vėliasniam laikui. Aušrą redaguoja daugiau kaip pusmetį. Vėliau jis slapta grįžta Lietuvon ir čia, kartu su keliais kitais lietuviais inteligentais (P. Kriaučiūnas, J. Jasulaitis, V. Stašinskis, T. Žičkauskas ir Smilgis) Marijampolėje paruošia platų memorandumą rusų valdžiai, kad ji atšauktų spaudos draudimą. Kaip kompensaciją už tai siūloma lojalus kultūrinis bendradarbiavimas ir nurodoma, kad Rusijos valdžiai toks lietuviškas darbas bus labai naudingas, nes paraližuos lenkų šovinistų akciją Lietuvoje.

J. Šliūpui, nors ir nelegaliai atvykus į Lietuvą ir čia saugumo organams pajieškomam, teko pasiimti rizikingo darbo — įteikti memorandumą rusų valdžios atstovams. Tą uždavinį Šliūpas, nežiūrint savo asmeniui didelio pavojaus, atliko. Taip pat patyrė smulkiai rusų valdžios nusistatymą lietuviškos spaudos ir, apskritai, lietuvių reikalų. Grįžęs Marijampolėn, ir apie savo žygius ir jų rezultatus painformavęs savo bendradarbius, J. Šliūpas turėjo skubiai pasišalinti iš Lietuvos: jam už jo lietuvišką veiklą gresė keli metai ištrėmimo į tolimąjį Sibirą.

J. Šliūpui daugiau nieko neliko, kaip pasitraukti toliau iš savo tėvynės — Amerikon ir skleisti tautinį susipratimą gyvenančių lietuvių tarpe ir juos suorganizuoti.

Atvykęs Amerikon, J. Šliūpas įsitikino, kad tenykščių lietuvių tarpe tautinis susipratimas yra labai menkas. Daugelis lietuvių tik težinojo, kad jie yra katalikai, bet kad jie yra taip pat ir lietuviai, apie tai anksčiau negalvojo. Savo dažniausiai jie vadindavo "paliokais", o Lietuvą — "polščiumi". Savo tikybines apeigas jie atlikinėdavo lenkų katalikų bažnyčiose ir, kaip ir Lietuvoje, pamažu sulenkėdavo. Todėl Amerikoje lietuvių tarpe J. Šliūpas rado plačią veikimo dirvą. Jis ėmėsi lietuvių tautinio įsisąmoninimo. Pirmiausia jis organizuoja Amerikoje lietuviškas parapijas ir lietuviškas bažnyčias ir tokiu būdu siekia atskirti lietuvius nuo lenkų. Pasikviečia talkininkais kun. Varnagirį, artimai bendradarbiauja su kun. Burba ir kt. Savo užsibrėžtą tikslą J. Šliūpas siekia energingai, ir tas jam pavyksta. Be kitko, jis užmezga ryšius su lenku Tvarowskiu, kuris, mokėdamas lietuviškai, per jo leidžiamą lietuvišką laikraštį lietuvių tarpe bandė palaikyti jogailiečių idėjas t. y. skiepijo lietuvių tarpe unijos reikalą tarp lietuvių ir lenkų. Energingai veikdamas, J. Šliūpas vėliau susitaria su tuo pačiu Tvarowskiu, kad išleistų naują lietuviams laikraštį Uniją. To laikraščio redaktoriumi yra jau pats Šliūpas. Tuo būdu jis jau gali žymiai daugiau pasitarnauti lietuviškam reikalui. Tačiau neilgai teko Šliūpui su Tvarowskiu bendradarbiauti. Bene 1887 m. jis pradėjo leisti savo laikraštį Lietuviškąjį Balsą, kuris turėjo atstoti 1886 m. užsidariusią Aušrą. Vėliau J. Šliūpas ėmėsi leisti Naują Gadynę ir Lasvąją Mintį.

Amerikoje J. Šliūpas savo tautinį veikimą taip išplėtė, kad nė vienas svarbesnis įvykis neapsėjo be jo. Ar tai suredaguoti raštus rusų valdžiai, kad leistų lietuvišką spaudą Lietuvoje, ar sušelpti su caro valdžia kovojančius ir nukentėjusius, ar 1900 m. suorganizuoti Paryžiaus parodoje lietuviškąjį skyrių ir kt. — visur randame Šliūpą kaip aktingą veikėją. Stebimės jo energija, sumanumu ir pasišventimu bendriems lietuvių tautos reikalams. Apskritai kalbant, Šliūpas, būdamas Amerikoje, lietuvių tautai padarė tiek daug naudingo, kad vargu kitam kam yra tekę tiek daug padaryti. Jei Lietuva susilaukė nepriklausomybės ir laisvės, tai prie to ypač daug yra prisidėjęs J. Šliūpas. Už tai lietuvių tauta amžinai jam bus dėkinga ir su didžia pagarba minės jį.

Kai tik Lietuva išsilaisvino iš Rusijos carų valdžios ir pradėjo žengti pirmuosius nepriklausomo gyvenimo žingsnius, J. Šliūpas tuoj skuba iš Amerikos grįžti Lietuvon, kad savo patyrimu, energija ir sugebėjimais prisidėtų prie atkuriamojo lietuviško darbo. Grįžęs Lietuvon, jis tuč tuojau aktingai pradeda dalyvauti viešajame tautos gyvenime. Rūpinasi kultūriniu ir ekonominiu tautos kėlimu, dalyvauja įvairiose ekonominėse organizacijose, staiga spaustuvę, renka pinigus prekybos laivyno užuomazgai, dalyvauja įvairiuose tautiniuose susirinkimuose ir mitinguose. Čia visiems duoda reikalingų patarimų bei pamokymų. Niekad nevengia atviro, kad ir ne visiems malonaus, žodžio, liečiančio bendrus tautos reikalus. Ir valdžios atstovai ne kartą iš Šliūpo išgirsta karčios tiesos.

Lietuvos politiniame gyvenime Šliūpas aktingai dalyvauja. Jis pirmas iškelia lietuvių ir latvių tautų vienybės reikalą ir siekia jo realizavimo. 1919 m. jis yra Lietuvos pasiuntiniu Latvijoje. Tais pat metais J. Šliūpas yra Lietuvos delegacijos, kuri rūpinosi sugrąžinti iš Prancūzijos lietuvius tėvynėn, nariu. Kurį laiką dirbo Paryžiuje.

Nuo 1924 iki 1928 metų, J. Šliūpas yra Vytauto Didžiojo Universiteto privatdocentu ir skaito medicinos istorijos kursą. Už nuveiktus mokslinius darbus Vytauto D. Universitetas dr. J. Šliūpui yra suteikęs Medicinos, Teisių ir Istorijos Garbės Daktarato titulus.

J. Šliūpas savo vardą Lietuvoje yra įamžinęs sukurdamas, galima sakyti, naują tikybinę bendruomenę, pavadintą "Etikos ir Kultūros Draugija", arba laisvamanius. Jos nariai atsiskirdavo nuo katalikų tikybos ir sudarydavo atskirą tikybinę organizaciją. Pastaruoju metu ši draugija turėjo nemaža narių. Draugija leido laikraštį Laisvoji Mintis, kurios redaktoriumi ir buvo pats dr. Jonas Šliūpas.

Baigiant reikia ypač iškelti dr. J. Šliūpo proto ir dvasios savumus. Jis turėjo puikią atmintį — buvo enciklopedistas, nepalaužiamos valios, didžiausios ištvermės ir darbštumo žmogus. Per savo ilgą gyvenimą jis pilnai išlaikė lietuvio patriotio liniją, niekur nuo jos nenukrypdamas. Jis buvo visur ir visada aukšto dorovingumo ir nuskriaustųjų gynėju. Iš jo nuveiktų darbų ir jo ilgo ir turiningo gyvenimo kartų kartos jaunų lietuvių galės mokytis ir semtis patyrimo bei žinių, kaip reikia dirbti savo tautai. Dr. Jonas Šliūpas liks visada mums šviesiu pavyzdžiu.

Dr. K. Grinius

Dulles ir pavergtosios tautos

(Atkelta iš 1 psl.)

na sausumos kariuomenė, laivynas ir oro pajėgos. Policija sudaro dar kita tiek. 250,000 tarnauja saugumo korpuse, ar ba politinėj policijoj, kita tiek išdalinta tarp milicijos, pasienio dalinių ir kt. Kadangi Sovietai lenkais nepasitiki, tai kariniuose daliniuose nuolat vyksta vadinamasis politinis švietimas.

Šios sistemos taip pat priklauso šnipų tinklas, jie nuolat pranešinėja apie paskirų kareivių elgesį ir jų pažangą politiniame švietime.

Panašūs reiškiniai yra ir Rumunijoj — organizuojamas stiprios ginkluotos pajėgos. Reguliarios kariuomenės skaičius siekia maždaug 300,000 (taikos sutartis, pasirašyta tarp Vakarų ir Rumunijos, leidžia tik 120,000). Be to, rezervinės kariuomenės dar 135,000. Rumunijoje taip pat yra visa eilė karinio pobūdžio organizacijų: pasienio sargyba (65,000), saugumas (70,000), milicija (75,000) ir kt. Vadinasi, susidaro dar 325,000, neskaitant reguliariosios kariuomenės. Rumunijos režimas išleido potvarkį, kad visi vaikai nuo 10 iki 14 metų amžiaus turi išeiti karinio apmokymo kursus. Skaičiuojama, kad šis potvarkis palies daugiau negu du milijonus berniukų.

Visa Čekoslovakijos pramonė tarnaujanti Sovietų Sąjungos karinei mašinai. Be to, Čekoslovakijoje yra 14 divizijų kariuomenės: 3 tankų divizijos ir 11 motorizuotų divizijų. Bendras kariuomenės skaičius yra 190,000 vyrų. Prieš karą Čekoslovakija turėjo 145,000 vyrų po ginklu iš bendro 15 milijonų gyventojų skaičiaus. Šiandien ji teturi 13 milijonų gyventojų Kaip ir kitose pavergtose tautose. komunistai ir čia organizuoja visą sistemą pusiau karinių vienetų, kuriuose yra apie 300,000 vyrų.

Baltijos valstybės yra taip pat ginkluojamos. Jų jauni vyrai mobilizuojami į Raudonąją Armiją. Tų valstybių teritorijose statomi įtvirtinimai, ir jų visas ūkis griežtai pritaikintas karo reikalams.

Nėra abejonės, kad Valstybės Sekretorius visai teisingai pasisakė prieš bet kokį Vakarų ginklavimosi sulėtinimą. Taip pat jis buvo teisus, sakydamas, jog pavojinga yra naujojoje Sovietų taikingos koegzistencijos propagandoje įžvelgti komunistų atsivertimą.

Asambleja, išklausiusi paskaitytą Dulleso kalbą, pavedė savo pirmininkui išsiųsti Valstybės Sekretoriui telegramą, kurioje sakoma: "Jūsų patikinimas, kad JAV vyriausybė nesudarys su Sovietais susitarimų, kurie užfiksuotų ar pratęstų žmonių ar tautų pavergimą, mes esame tikri, padės sušvelninti Sovietų pavergtų Centro ir Rytų Europos žmonių nerimą, sukeltą Sovietų "taikingosios koegzistencijos" propaganda.

Z. N.

Clare Booth Luce, JAV ambasadorė, šoka su Britų diplomatu Archie Ross Romoje.

KODĖL JŪSŲ NUGARĄ SKAUDA?

Ar jums niekuomet neskaudėjo nugara ir sprandas? Jei taip, tai jūs laimingas, nes nedaug tėra suaugusiųjų, kurie nepatirtų nugaros skausmų, kartais dažnų ir smarkių.

Kodėl nugara skauda? Pirma, apskaičiuota, kad mažiau nei pusės visų žmonių yra normali nugara, o kiekvieno aštunto asmens nugara yra tokia nenormali, kad jis netūrėtų sunkiai dirbti, antra, daugumos asmenų raumenų sudėtis yra tokia silpna dėl nenaudojimo, kad jie nepajėgia apsaugoti nugarą nuo sužeidimų. Trečia perdaug apsunkinama nugara ir paprastai nekreipiamas dėmesys į struktūrą, kurios dėka galima tiesiai eiti.

Kai kas lygina žmogaus nugarkaulį vaikų statytam blokų kūgiui. Bet, jei taip, tai labai nerūpestingas vaikas statė šį kūgį. Tiesa, nugarkaulio blokai (slanksteliai) remiasi vienas ant kito, bet jie neišlyginti ir nukelti nuo vyrių unhinged). Jie nevienodo didžio ir pavidalo, taip pat jie sustatyti įvairiais kampais.

Nugarkaulis nėra tiesus kaip palapinės kartis, bet išlenktas plokščios dvigubos S pavidalu. Slankstelių kolonos kreivės taip sudarytos:

Slankstelių kolona prasideda kaklo (cervical) F slanksteliais. Palaikydami galvą ir kaklą, jie šiek tiek palenkti į priekį.

Toliau seka nugaros (dorsal) 12 slankstelių krūtinėje. Palaikydami šonkaulius, jie išlenkti į užpakalį.

Ties diržo linija yra strėnų (lumbar) 5 slanksteliai, kurie išlenkti vėl į priekį ir palaiko viršutenę kūno dalį.

Vėliau dubenyje yra sakralinis kaulas (iš tikrųjų tai yra 5 slanksteliai, sulieti į pleištą). Jie lenkiasi užpakalin.

Pagaliau, slankstelių kolona baigiasi uodegėlės kaulu (coccyx), kurį sudaro 4 sulieti slankstelis, išlenktas priekin.

Nugarkaulio kolona, esanti slankstelių kanale, lengvai palaikoma žiedais, prijungtais prie slankstelių. Nuo jos išsišakoja 31 porą nervų.

Apsaugant šią gana palaidą struktūrą nuo sužeidimų yra labai svarbūs 9 raumenys, išsitiesę nuo dubens iki kiaušo kiekvienoje nugarkaulio pusėje. Be to, beveik kiekvienas svarbesnis kūno raumuo veikia, judant nugarkaulio dalis.

Taip pat dar yra 6 išsinarinę sąnariai, jungią gretimus slankstelius ir tarp jų esančius mažus lūžtančius diskus su sujungiamais (ligaments) apie sąnarius, kurie skauda, jei būna ištempti.

Dažniausiai pasitaikančius tokius nugaros skausmus, įvykstančius ne dėl rimtų nelaimingų atsitikimų ir ligų, gydytojai vadina "atraumatiniais" Paprasti jie būna dėl šių priežasčių:

1. Sunkus, nuobodus, pasikartojantis darbas, įtempiąs sujungimus.

2. Nuovargis, dirbant neįpras tą darbą, kurį sukelia mėgėjo (sekmadienio) sodininko įkaitinti švelnūs raumenys.

3. Bloga kūno laikysena (pozitūra). Senstant, mūsų raumenys pralaimi kovą su žemės traukos jėga. Todėl mūsų galva būna palenkta, pečiai susmukę, pilvas išsikišęs. Sąnariams išsinarinus, skauda ištempti sujungimai.

4. Maži sužeidimai. Dažniausiai nugara skauda, kai tuo pačiu metu pasilenkiama ir apsisukama, ištempiant strėnas. Kiti skausmai pasitaiko, kai kūnui netekus pusiausvyros, keliamas nors ir mažas svoris ar keliant persunkų svorį. Net sprando nudegimas saulėje gali erzinti nugaros raumenis.

5. Perilgas stovėjimas, ypač jei kūnas šiek tiek pasviręs priekin, dėl ko nuvargsta nugara.

6. Miegojimas ant perminkšto matraco, ypač kai spyruoklės įlinksta į vidurį tarp galvos ir kojų, kas iškraipo nugarkaulį.

7. Staigių temperatūros pasikeitimų patyrimas, sukeliąs švelnių audinių uždegimą.

Nugaros skausmai dėl kūno trūkumų, nelaimingų atsitikimų ir ligų rečiau pasitaiko negu atraumatiniai skausmai, bet daug kas gali nugarai atsitikti.

Daug mažų silpnumų nėra varginą, kol amžius sumažina raumenų stiprumą. Dažnas toks trūkumas yra susiaurėjęs diskas ties dubens kaulo sujungimu. Būdamas plonas, dėl naudojimo jis dar daugiau suplonėja, kol nugara netenka spyruokliavimo. Kartais sakralinio kaulo pirmasis segmentas būna atskirai nuo sulietinio pleišto, todėl slankstelis yra silpnas. Kitais atvejais strėnų slankstelis susilieja su sakraliniu kaulu arba pasitaiko blogai sudaryti sąnariai ar nepakankamai geri raumenų prijungimai. Šiek tiek trumpesnė ar ilgesnė viena koja gali pakreipti dubenį ar nugarkaulį. Retkarčiais pasitaiko asmenų su vienu papildomu slanksteliu arba kuriems trūksta vieno šonkaulių komplekto.

Dažniausiai rimtai nugara sužeidžiama dėl kritimų. Krentant, labai lengva išnarinti nugarą, sulaužyti slankstelį ar net suspausti nugarkaulį. Taip pat tokio nelaimingo atsitikimo pasekmėje pasitaiko "išslydęs diskas". Šiuo atveju viena mažyčių disko pavidalo pagalvėlių, esančių tarp slenkstelių, lūžta ir patenka į slankstelių kanalą, spausdama ir žalodamą nervus. Dėl ligų būna dvie jų rūšių nugaros skausmai — netiesioginis skausmas dėl kūno ligų ir tiesioginis dėl nugaros negalavimų.

Netiesioginis nugaros skausmas dažniausiai būna ženklu šių nesveikų organų: kepenų, plaučių, stemplės, tulžies puslės, kasos, blužnies, prostatos ar inkstų.

Iš tiesioginių nugaros skausmų dažniausiai pasitaiko ir, galbūt, mažiausi rimti yra nedideli navikai. Jie auga nugarkaulio kanale, užimdami vietą, reikalingą nugarkaulio kolonai, todėl suspaudžia nervus. Juos lengva pašalinti operacijos būdu ir jie retai būna piktybinio pobūdžio. Osteporose (osteo—kaulas), kada kaulai būna labai trapūs, paprastai pasitaiko po mėnesinių. Reumatinis arthritis (sąnario uždegimas), osteoarthritis, tuberkuliozė, osteomyelitis ir polio (nugarkaulio pilkos masės uždegimas) yra rimtesnės nugaros ligos.

Paprasto nugaros paralyžiaus pirmos aštrios stadijos metu, gydytojas, greičiausiai, prirašys ilsėtis ant kieto matraco (galbūt, padėjus lentas po matracu). Galbūt, jis aptvarstys ligonį. Sumažinti skausmams jis gali duoti phenylburtazone ar Butazaladin.

Sekančios, neaštrios stadijos metu, greičiausiai, teks dėvėti korsetą (vystą). Gali būti prirašyta maža mankšta lovoje. Mankšta, o galbūt, ir masažas, sustiprinti nugaros raumenis, bus naudojama kroniškos ar sveikimo stadijos metu.

"Išslydus disko" atveju, kartais reikalinga pašalinti diską ir suliedinti du slanksteliuš, arba aptvarstyti ir įdėti į gipsinį bandažą (body cast). Aptvarščius, išnarinimai gali būti išgydyti trijų ar keturių savaičių bėgyje. Lūžimai paprastai reikalauja gipsinio bandažo nuo šešių savaičių iki šešių mėnesių.

***

Norėdamas apsisaugoti nuo nugaros skausmų, jūs daug atsieksite, jei vykdysite šias taisykles:

- Laikyk nugaros raumenis geroje formoje, tai yra, mankštink juos. Jei yra nuolatinis kūno laikysenos trūkumas, galbūt, reikalinga speciali mankšta.
- Miegok ant kieto, gerai pagaminto matraco.
- Ką nors keldamas, ištiesk nugarą ir taip pastatyk kojas, kad kojos ir klubai irgi dirbtų.
- Stumdamas, sukdamasis ar lenkdamasis, atsimink laikyti kūno pusiausvyrą.
- Neperkrauk nugaros darbu, prie kurio ji nėra pripratusi.

J. Str.

Jacques Mornard, už Leo Trockio nužudymą atkalėjęs 14 metų (iš 20) gali būti paleistas, jei prašysis. Mornard (sakoma, esąs belgas) užsidirbo pinigų gamindamas televizijos aparatus Meksikos kalėjime.

JUNGTINIŲ VALSTYBIŲ ISTORIJA

(Atkelta iš 5 psl.)

vergo, aš tai darysiu. Ir jei aš galėsiu išgelbėti uniją išlaisvindamas keletą vergų, o kitus palikdamas kaip yra, aš irgi darysiu". Tas rodo Lincolno minčių paprastumą, bet kartu ir griežtumą, ir tai darė jį didžiu žmogumi.

Norint išgelbėti uniją, reikėjo žiūrėti, kad naujosios valstybės neatsiskirtų. Gi tos, kurios buvo tarp laisvųjų ir vergų valstybių, nepasisakė. Į savo kabinetą Lincolnas pasiėmė Missouri ir Marylando atstovus, kad juos labiau pririšus prie unijos.

Jo abejonė dėl Fort Sumter aiškinama tuo, kad jis prieš save nenorėjo nustatyti svyruojančių valstybių.

"Lincolnas", sakė pietiečiai, "norėtų turėti Dievą savo pusėje, bet jam reikalinga ir Kentucky".

Kas daryti? Evakuoti Fort Sumter ir šį pasitraukimą pridengti suverčiant kaltę ant bu vusios vyriausybės, kad tai jos apsileidimas? Tai reiškė pripažinti pralaimėjimą. Laukti? Tai reiškė Andersoną statyti į pavojų.

Lincolnas prieš savo kabineto nuomonę nutarė tvirtovei siųsti maisto, bet balandžio 12 deną konfederatai ėmėsi iniciatyvos bombarduoti ją. Kitą dieną ji buvo liepsnose ir Andersonas turėjo kapituliuoti.

Konfederacijos vėliavą, Stars and Bars, pakeitė Stars and Stripes. Anderson išdidžiai išėjo su vėliava ir jo muzika gro jo Yankee Doodle.

Balandžio 25 dieną Lincolnas išleido proklamaciją, šaukdamas trims mėnesiams 75,000 vyrų į miliciją. Washingtone atmosfera buvo įtempta. Miestas buvo virginietiškas, reiškia gyventojų jausmai buvo pitiečiams ir biuruose pilna priešų. Bet Fort Sumter bombardavimas aplink prezidentą sutelkė visą šiaurę. Konfederatai apšaudė unijos vėliavą. Šis įžeidimas suvienijo partijas. Pierce ir Buchanan, buvę demokratų prezidentai, pasisakė už Lincolną. "Šiame kare negali būti neutralių", sakė Douglas, "tiktai patrijotai arba išdavikai."

Pietiečiai panašiai kalbėjo. Po Fort Sumter kritimo viena pietietė pasakė: "Dievas yra su mumis." Kažkas paklausė: "Kodėl "— "Dėl to, kad jis neapkenčia jankių!"

Rytinė Virginija, Tennessee, Arkansas ir šiaurinė Carolina prisijungė prie atsiskyrėlių ir Virginijos miestas Richmond tapo Konfederacijos sostine.

Negrai laukė didelių įvykių, bet pradžioje laikėsi ramiai. Keturios vergų valstybės, Delaware, Maryland, Kentucky ir Missouri, pasiliko Unijoje.

Nors unija skilo, bet buvo šiauriečių, kurie tarnavo pietiečių armijos eilėse ir pietiečių, kurie tarnavo šiauriečių armijoje. Trys Lincolno žmonos broliai perėjo į pietiečių pusę ir buvo nukauti. Generolas, kuriam Lincolnas norėjo pavesti Unijos armijos va dovybę, Robert E. Lee, priešingai, tapo pietiečių vadu. Lee buvo kilnaus charakterio ir išlaisvino savuosius vergus. Bet jis buvo virginietis: "Aš negalėjau nutarti", rašė jis, "pakelti ranką prieš mano gim tąją valstybę". Lee nesitikėjo, kad jis bus pakviestas vadovauti prieš pietiečių armiją ir kai jam buvo pasiūlyta vadovauti Virginijos armijai, jis jautė pareigą sutikti.

Šiaurėje pirmomis dienomis entuziazmas buvo didelis. Savanoriai veržėsi, šaukdami: "Į Richmond!" Bet Washingtono vyriausybė nerimavo. Nuo Virginijos atsiskyrimo Stars and Bars plevėsavo kitoj pusėj Potomac ir Lincolnas laukė kada kareiviai kelsis per upę. Daug Washingtono gyventojų pabėgo.

Prezidentas, vaikščiodamas po savo biurą jaudinosi ir klausinėjo, kodėl šiauriečių armija neateina. Pagaliau ji pasirodė Baltimorėje, kuri širdyje buvo pietiečių pusėje. Vienas Massachusetts pulkas buvo minios užpultas ir įvyko kruvina kova. Bet kiti pulkai iš Bostono ir New Yorko atvyko jūra ir balandžio 25 dieną nedidelė armija žygiavo Pennsylvania Avenue, dainuodami John Brown's body. Sostinė buvo išgelbėta.

Kitą savaitę: CIVILINIO KARO PRADŽIA.

Stiklas sveria beveik tiek pat, kaip aliuminijus.

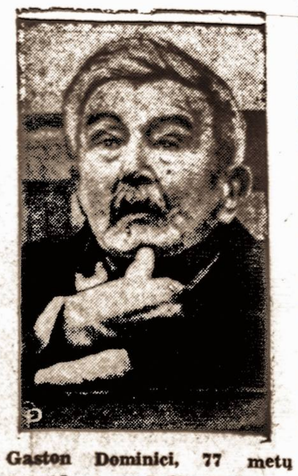

Gaston Dominici, 77 metų praeūzas, nužudė Sir Drumond, žmoną ir 11 metų dukterį, Dinge teismo pasmerktas mirti.

RUBBER STAMPS
ENGRAVING
CONCORD STAMP
79 Warren St. New York, N.
Tel. BEekman 3-6828

A. Andriuškevičius
Laikrodininkas ir Juvelyras
Didelis brangenybių pasirinkimas.
485 Grand St.,
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-2318

Classic Button Style Amber Earrings. $6.00

GINTARAS GRAŽIAUSIA DOVANA

Brangi atmintis kiekvienam lietuviui. Tradicinis papuošalas visą metą.

Vieta kuri saugo mūsų brangaus krašto auksą — gintarą. Didžiausias pasirinkimas gintaro dirbinių.

AMBER GUILD, Ltd.
Virš 50 metų gintaro versle.
80-19 31th Ave., Jackson Heights, L. I., N. Y.
Tel. HA 9-5855
Lengva pasiekti auto—Northern Blvd. (25a) iki 31st Ave
IND sub. iki Roosevelt—Jackson Heiths Stores
IRT sub. iki 74th St. Stoties Iš čia LaGuardia Aero Port Bus iki 31st Ave

MĖSOS URMO PARDAVIMAS
ALBRECHT & KOELBER
197 NORTH 6th ST. BROOKLYN 11, N. Y.
EVergreen 8-6322

CASINO TEATRAS
210 East 86th St., N.Y.C. Tel.: RE 4-0257, BU 8-0561.
Gruodžio mėn. 17 iki 23 d.
"ZIRKUS RENZ"
Rene Deltgen—Angelika Hauff-Paul Klinger-Fritz Odemar
ir "SIEBEN OHRFEIGEN"
Lilian Harvey—Willy Fritsch—Alfred Abel—Oskar Sima
Vokiška savaitės apžvalga.

Maspetho
Lietuvių Piliečių Klubas
Adv. S. Bredes, pirm., J. Januškaitis, vicepirm., P. Šlapikas, įžd., P. Mikalauskas, sekr., A. Garnis, fin. sekr.
BARAS NARIAMS IR SVEČIAMS
Salė pramogoms
Reikalingi nauji bolininkai.
Varžytinės vyksta pirmadieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais.
LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS
P. LISAUSKAS, Vedėjas
69-61 Grand Ave., Maspeth, N. Y.
HA 9-9866

Misiūnų Degtinės Krautuvė
RAY'S LIQUOR STORE
JUOZAS IR IZABELĖ MISIŪNAI
Savininkai
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
103-55 Lefferts Blvd., Richmond Hill, N. Y
VIrginia 3-3544

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS
Kelionės laivais ir lėktuvais, Įvairiausios apdraudos, Nuosavybių pirkimo ir pardavimo, Biznio knygų vedimo, Taksų (income tax) paruošimas, Pinigų persiuntimo ir skolinimo, Imigracijos ir pilietybės, Notarinių dokumentų tvirtinimo. Vertimų ir įvairiausiais kitais reikalais.
KNYGYNAS—LAIKRAŠČIAI IR KNYGOS
Visais reikalais jums greitai ir maloniai patarnaus broliai
ALBINAS ir KAZYS TREČIOKAI
315 WALNUT ST. (kamp. Adam St.) NEWARK 5, N. J.
Telefonas MArket 2-4867

NORITE GEROS — MENIŠKOS
FOTOGRAFIJOS:
PORTRETO,
ŠEIMOS,
VAIKŲ,
įvairių progų nuotraukų?
Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAŽELIS,
baigęs New York Institute of Photography,
422 MENAHAN STREET, BROOKLYN, N. Y.
skambinti tel. HY 7-4677

VISAME NEW YORKE NERASITE GRAŽESNIŲ IR PATOGESNIŲ SALIŲ, KAIP

GRAND PARADISE
Ką nerengtumėte — koncertą, vestuves, šokius, ar prakalbas — Grand Paradise gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.
Reikalų Vedėjas
I. WEINSTEIN
320 GRAND ST. BROOKLYN 11, N.Y.
EVergreen 7-1123

Prilaikykime Pinigus Savųjų Tarpe!
REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE
X. STRUMSKIS, savininkas
322 Union Avenue,
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089
Vienintelė lietuvių degtinės ir vyno krautuvė, gyvuojanti jau 17 metų.

HERBERT & BLOOMFIELD, Inc.
AUTOMOBILIAI — NAUJI

SUNKVEŽIMIAI (TROKAI) vartoti
FINANSUOJA BANKAS
Autorizuotas
TAISYMAS DALYS
Lietuvis JUOZAS E. ARBAČIAUSKAS,—Sav.
CHARLES H. BLOOMFIELD.—Sav.
110 Hempstead Turnpike, Franklin Square, L. I., N. Y.
Tel. HE 2-3800

NEW YORKO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. F. M. BINTAKIS
16 Linden Street
Vykstant Jamaica linija išlipti Gates Avenue
Brooklyn, N. Y.
GLenmore 5-3012

VALANDOS:
Kasdien nuo 11 iki 1 ir nuo 6 iki 8
Šeštadieniais nuo 11 iki 2.
Sekmadien. pagal susitarimą

VINCAS KANAUKA, M. D.
284 Eastern Parkway
(Blokas nuo Brooklyno Muziejaus)
Brooklyn, N. Y.
Tel. ULster 7-8652
(Vykstant BMT Franklin Ave. linija. išlipti Estern Parkway. o IRT—Franklin Ave stotye.)

VALANDOS:
PAGAL SUSITARIMĄ
Skambinti nuo 6 iki 8 v.v.
Šeš Stadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto.

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
Brooklyn, N. Y.

VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Penktadieniais uždarytа
Tel. EVergreen 7-6868

DR. JANINA SNIEŠKA
(DANTŲ GYDYTOJA)
408 Jay Str. Room 306,
kamp. Fulton Str. (Brooklyne)
Ofiso tel. ULster 8-8789
Namų tel. TAylor 7-8231

VALANDOS:
1 — 7 val.
susitarus
Ketvirtadieniais visą dieną ir šeštadieniais po pietų uždaryta.

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
Brooklyn, N. Y.

VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. Ofiso STagg 2-0706
Namų — MA 7-2055

JOSEPH SAMOSTIE, M. D.
Buvęs Berlyno universiteto klinikų prof. asistentas
Vyrų ir moterų aštrios ir chroniškos ligos.
RENTGENAS - ELEKTROTERPIA
Nuo 10 val. ryto iki 6 v. p.p. Čia pat moterų ligų gydytojas
Priėmimo val. antr., treč. ir penkt. nuo 10 v. r. iki 6:30 v. v.
220 EAST 12th ST., NEW YORK 3, N. Y.
(Tarp 2nd ir 3rd Ave.) Tel. AL 4-4437

JOHN DERUHA, M. D.
Odos niežėjimas ir išbėrimai. Tulžies ligos. Galvos skaudėjimas, nemigas, jausmų komplikacijos, jautrumas, širdies ir skilvio ligos.
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.
128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

DULKIŲ SIURBLYS
namų švarai palaikyti būtinas.
Žinomus "ELECTROLUX" siurblius (vacuum cleaner) ir vaškavimo mašinėles jums namuose parodys fabriko atstovas
Julius T. Jacyna.
Rašykite: 328 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Tel. MU 4-3171, namų EV 7-0463.
Kainos nuo 25 dol.
Taip pat parduoda "FLAVORSEAL" firmos Stainless Steel puodus virti be vandens.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, Direktorius
ALB. BALTRŪNAS-BALTON Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue. Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

SHALINS FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

AUGUST P. GUSTAS, Inc.
AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
(KOPLYČIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)
EVergreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME
635 NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY
Telephone LInden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas STagg 2-4409
410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Eastate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEwton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

Sporto GYVENIMAS

TA PATI ISTORIJA

Gruodžio 12 d. Eintracht SC pirmenybių rungtynėse sukirto Lietuvių SK 5-2 (1-1). Žaidimas buvo panašus į prieš savaitę įvykusį, kai National Challenge Cup varžybose Eintracht SC buvo laimėjęs 4-1 (3-0). Tokiu būdu, abejose rungtynėse mūsiškiai tik po vieną kėlinį laikėsi patenkinamai, bet visų 90-ties minučių taip ir nepajėgė ištempti.

Komandos skaudulys buvo ir tebėra puolimas, kuris ir praeitą sekmadienį nerado darnios kalbos. Viš dar pasigendama vidurio puoliko Freimanio. Teko šauktis pakaitų iš antrosios komandos. Tokių matėme tris: Bagdžiūną, Saldaitį ir Steponavičių. Aktyviausias puolikas buvo Baulos, įkirtęs pirmąjį įvartį ir trumpą laiką mūsiškiai vedė 0-1. Grėžys su Kalašinsku šį kartą mažiau reiškėsi. Antrojo įvarčio autorius, kai Eintracht SC vedė 4-1, buvo Steponavičius.

Gynimas vėl turėjo sunkią popietę. Vaitkevičius stropiai dengė pavojingąjį Kling ir jį visiškai pritemdė. Vartininkas O'Brien stilingai likvidavo aukštuosius kamuolius. Apkrautas darbu, mūsų gynimas beje pagelbėjo priešininkams pasiekti pora pigių įvarčių.

Prisiekusių geltonai- žaliųjų žiūrovų tarpe klausimą, ar nederėtų bandyti jaunąsias pajėgas, kurių, ir pakankamai gerų, turima, pavyzdžiui, jaunių komandoj. Toks Remėza, atrodo, yra pribrendęs pirmąjai vienuolikei. Dabar, vyresnio amžiaus žaidikai, išleidžiami į aikštę iš antrosios komandos, greit pailsta ir atlieka tik statistų vaidmenį.

Lietuvių SK II pralaimėjo prieš Eintracht SC II 3-2, nors pirmą kėlinį baigė 1-2 savo naudai.

Mūsų jauniai pirmenybių rungtynėse nugalėjo Hellenic SC jaunius 1-4.

ŠEŠTADIENĮ KREPŠINIS

Gruodžio 18 d. Lietuvių Atletų Klubo krepšininkai žaidžia pirmenybių rungtynes su New Yorko latvių penketuku. Vieta — E. D. YMCA, 179 Marcy Ave., Brooklyne. Pradžia 9 val. vak.

Beje, LAK krepšininkas Alg. Birutis žaidžia Brooklyno Politechnikumo pirmoj komandoj. Gruodžio 10 d. technikai pralaimėjo prieš Queens College 87-67. Birutis pralaimėjusiųjų sąskaiton įmetė 13 tšk.

SEKMADIENĮ FUTBOLAS

Gruodžio 19 d. Lietuvių SK turi pirmenybių rungtynes su meisteriu German Hungarian SC. Vieta—New Farmers Oval, Middle Village, Queens (mūsiškių aikštė). Pradžia 2,30 val. Prieš tai žaidžia antrosios komandos.

Šios rungtynės bus jau antrajam pirmenybių ratui. Rudens rate mūsiškiai prieš meisterį pralaimėjo tik vieno įvarčio skirtumu: 5-4.

ŠACHMATŲ RUNGTYNĖS SU LATVIAIS

Gruodžio 18 d. Liet. Atletų Klube, 168 Marcy Ave., Brooklyne, lietuviai šachmatininkai lošė draugiškas rungtynes su latviais. Rungtynių pradžia 6:30 val. vak. Bus žaidžiama ant šešių lentų. Lietuvių komandą sudarys šie žaidėjai: Repečka, Paškevičius, Staknys, Šukys, Galminas, Vilpišauskas, Trojanas, Malinauskas. Latvių komandos kapitonas yra J. Pamiljens, lietuvių— E. Staknys.

IŠNUOMOJAMAS viengungiui kambarys su apstatymu arti Forrest Park. Atskira maudynė. Turintis automobilį galės gauti garažą. Kreiptis po 6 val. v. šiuo adresu: 85-27 82nd St., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 66-2164.

KOVA DĖL TEISIŲ VILNIUJE

(Atkelta iš 3 psl.)

čios geriausios, kur žmonių jau buvo įdirbta, išpūrenta. Teko vesti su vokiečiais "karą", kad galima būtų apginti mūsų žmones, ir, kiek galima, patenkinti vokiečius.

Galop parodė savo dantis ir anksčiau minėtoji vokiečių bendrovė "Ostland". Vieną gražią dieną ji pareikalavo iš manęs laike 10 dienų perduoti jai visus miesto namus ir žemės. Po aštrių pasikalbėjimų bei derybų bendrovė galop "nusileido," pasakydama man, kad mes ir toliau administratuotume turtus, bet kad būtume tiesioginėje jos žinioje bei kontrolėje ir, svarbiausia, kad niekam nenuomotume ilgiau kaip viena sezonui.

Aš įsiutau ir net kumščiu trinktelėjau į stalą svaresnei argumentacijai, nors dėl to galėjau biti Gestapo suimtas ir išvežtas į Dachau. Tačiau nenusileidau ir pastačiau klausimą griežtai: ar lietuviai turi kurias nors savivaldybės teises, ar yra tik vokiečių bernai, busimieji vergai.

Taip pastatytas klausimas susidūrė su aukštąja politika. Vokiečių geibietskomisaras nebuvo linkęs išstumti lietuvius iš pusiausviros ir padaryti atvirais priešais. Todėl bendrovės "Ostland" užsimojimai buvo sutramdyti ir Vilniaus miesto turtai buvo palikti lietuvių rankose. Čia didelis nuopelnas priklauso ir miesto burmistrui kuris energingai kovojo dėl mano iškeltų tezių.

Antras žymus prisiminimas liko dėl Karių kapų Antakalnyje. Labai garsūs buvo Rasų kapai. Kas jų nežinojo? Tačiau aš buvau pasiryžęs Karių kapus padaryti lietuvių šventove. Jie buvo suskirstyti į skyrius pagal tautybes. Nebuvo tik lietuvių skyriaus. Keletas lietuvių karių buvo palaidoti apleistam tuščiam kapų šlaite. Pagailo man tų karių, ir čia pat man šovė mintis įsteigti ten lietuvių karių skyrių, lietuvių šventovę.

Ši apleistoji, lyg ir paniekintoji, kapų dalis buvo netoli pagrindinio įėjimo. O reljefas... nepaprasto grožio — aplink aukšti šlaitai, o viduje graži aikštė. Aš tuojau apmečiau planą aikštėje pastatyti aukūrą, o šlaituose padaryti terasas amfiteatro pavidalo. Tam pritarė ir karių ir dvasiškių atstovai. Tam pritarė ir burmistras ir sutiko skirti lėšas sumanymui įvykdyti. Darbai jau buvo pradėti, bet... nelemtieji įvykiai viską sutrukdė. Vienintelis mano noras grįžus į Nepriklausomą Lietuvą įvykdyti tą sumanymą. O jei man nebūtų lemta sugrįžti, tai nieko daugiau nenorėčiau kaip kad laimingesnieji tą sumanymą įvykdytų.

POLAKAS GARANTUOJA, kad galima mokėti brangiau, bet negalima suruošti geresnių laidotuvių

$250 ąžuolinis karstas
Laidotuvių kaina nėra problema, nes mes turime didelį pasirinkimą karstų.
Audeklu dengtas nuo -95
Ąžuolinis nuo $250
Mahagoni med. nuo $495
Metaliniai nuo $385
Nemokamai koplyčia
Antanas Polakas
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
151 METROPOLITAN AVE.,
Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-8479

Latvių minėjimas

New Yorke latviai savo nepriklausomybės minėjimą turėjo lapkričio 13 d. Jie užėmė visas Webster Hall sales. Minėjimas galėtų būti pavyzdžiu visiems: jokių klausytojus varginančių kalbų, jokių sveikinimų skaitymų, vien tik paminėjimas svarbesnių sveikintojų vardų ir trumpi sveikinimo žodžiai dviejų kaimyninių valstybių atstovų: Lietuvos Gen. Konsulo J. Budrio ir Estijos Konsulo atstovo J. Jakson. Po to trumpa meninė programa ir mišrus 60 vyrų ir 50 moterų choras, kurio vyrai vilkėjo smokingus, o moterys— tautinius rūbus. Choras puikiai pasirodė. Visas minėjimas užtruko apie pusantros valandos. Po to — šokiai, grojant latvių 11 žmonių orkestrui.

HARTFORDO SKAUTŲ NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Šiais metais Hartfordo skautų Vietininkijos Tėvų ir globėjų komitetas ruošia didžiulį Naujų Metų sutikimą. Tai bus reto masto Atlanto pakraščių jaunimo susibūvimas.

New Yorko skautai vyčiai organizuoja susisiekimo priemones į Hartfordą.

Sueigoje buvo iškeltas klausimas, ką pagalvos L. Bendruo menė, kuri New Yorke taip pat rengia savo Naujus Metus. Vyčių buvo pasisakyta, kad yra svarbu ne ką Bendruomenė, bet ką tokia sena ir gausi organizacija, kaip skautai, pagalvos. L. Bendruomenė steigiama ne tam, kad veiktų tose srityse, kuriose senos organizacijos veikia be priekaišto.

S.

A. J. Aleksis dešimtą kartą išrinktas Waterburio Lietuvių Tarybos pirmininku. Be to, į valdybą išrinkti: T. Matas, dr. M. Devenis, dr. M. J. Colnėy, A. Makalauskas, Marcelė Andrikytė, C. Bogušas, Stefanija Sarapinienė, J. Trečiokas, P. Jokubauskas, J. Valaitis, V. Urbonas, J. Jakštas.

LIETUVIAI ADVOKATAI

ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue,
Brooklyn 8, N. Y.
AP 7-7083

KĘSTUTIS W. MICHELSON
111-15 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL 18, N. Y.
VIrginia 7-4111

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th Street,
JACKSON HEIGHTS 73, N
NEwton 9-6620

ALFRED J. WENTZ
225 S. 4th Street,
BROOKLYN, N. Y.
EVergreen 7-8067

NAUJI METAI—
— NAUJI RATAI

Tas posakis tinka beveik kiekvienam turinčiam automobilį nes retai sutiksite amerikietį, kuris jo nekeistų nauju.

Bet Jūsų laikraščio, VIENYBĖS, spaustuvės mašinų ratai sukasi nepakeisti jau keletas dešimtmečių.

Trisdešimties metų senumo automobiliu nė vienas Jūsų nedrįstų leistis kelionėn. Deja, spaustuvė negali svajoti ne tik apie naują raidžių rinkimo mašiną, bet net atskirų susidėvėjusių dalių, kuklios prenumeratos pajamomis negali įsigyti.

Todėl, daugelio mūsų bičiulių patariami, šį sezoną ryžomės pravesti

Vienybės spaustuvei atnaujinti FONDĄ

Kiekvienas skaitytojas, siųsdamas savo prenumeratą, galėtų bent keliais doleriais prie to fondo prisidėti.

Spaustuvei atnaujinti FONDO narių vardai ir jų aukos bus skelbiamos Vienybėje.

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA
V. LUKAS, vedėjas

Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išpildome kuo geriausiai.
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EV 7-2043

LITHUANIAN AMERICAN AUTO SCHOOL
Užsirašykite į auto mechanikų ir šoferių mokyklą
GR. 7-8951

Padėsime jums egzaminuose išrūpinti vairuotojų leidimą. Mūsų mokiniai išmokę gauna diplomus. Padedame gauti darbą. Pamokos dienomis, vakarais ir sekmadieniais. Instruktoriai patyrę savo srities žinovai. Mokykla veikia nuo 1916 m.
L. TIKNEVIČIUS, Direktorius
Metropolitan Auto School
155 2nd AVENUE
Tarp 9-10 gatvių, New York City

Vidutinis žemės nuotolis iki saulės yra 93,004,000 mylių. Kadangi žemė keliauja elipsės pavidalu, tikras nuotolis būna apie 1,500,000 mylių didesnis ar mažesnis už vidutinį.

QUALITY MARKET
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.

GERIAUSIS
INSURANCE
IR
REAL ESTATE
Patarnavimas pas
ORMAN & MICHELSON
111-35 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.
Telefonai
VIrginia 9-0842 ir
VIrginia 7-6211

DIDŽIAUSIA VERTYBĖ VISOJE ŠALYJE
Tel. LAKE WORTN 6904
3 DALIŲ GUMOS PUTŲ
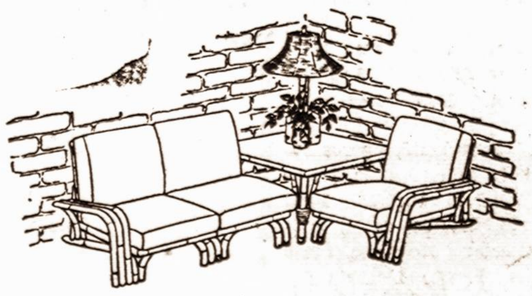
3 dalių svoris apie 100 svarų.
Sudedami iš paskirų dalių. Uždengalai su zipe riais. Medžiagą išsirenkate patys.
$143.50
BAMBOO PRODUCTS
A. SAVICKAS, sav.
Atidaryta 8:30 iki 5:30 p. p. kasdien ir šeštadeniais
Savickas RESTFOAM BAMTAN
DIRBTUVĖ IR PARDAVIMAS:
U. S. 1, PRIE FEDERAL & DIXIE, LANTANA, FLORIDA

Pas mus

New Yorkas ir Apylinkė

J. Gaidelis, kompozitorius, kurio vadovaujamas Bostono Vyrų Choras, apie 50 asmenų, dainuos Vienybės koncerte, 1955 m. sausio 30 d. Webster Hall, New Yorke.

Vytautas Braziulis yra pasikalbėjimo su smuikininke Elena Kuprevičiūte autorius, bet per neapdairumą jo pavardė ten, praeitame Vienybės numeryje, nebuvo pažymėta. Atsiprašome.

L. Norkus, Baltic Co. vedėjas, Kalėdų švenčių proga Bobo Rockefellerienei pasiuntė lietuviškų Birutės saldainių.

Elizabeth Mazalaitytė, kaip Daily News rašo, nieko gražesnio negalinti galvoti, kaip Kalėdų rytą po eglute rasti gražų vaikiną...

Juozas Ginkus išsiuntinėjo padėkos laiškus draugams, pareiškusiems sveikinimus ir linkėjimus, jam minint 65 metų amžiaus sukaktį.

St. Skučienė ir B. Rimgalienė Brooklyne, vietoje Kalėdų ir Naujųjų Metų sveikinimų pasiuntė Balfui 5 dol. ir Lietuvių Studentų Šalpos Foondui 5 dol.

Jonas Šimėnas praneša, kad jo dirbtuvėje, 100 Fifth Ave., New Yorke, (šeštame aukšte) gamybos kaina galima gauti naujų geros rūšies kostiumų ir paltų.

Stasys Liepas, buvęs Vilniaus operos solistas, dainuos Vienybės koncerte, ateinančių metų sausio 30 d. (sekmadienį) Webster Hall, New Yorke.

Jonas Budrys, Lietuvos Gen. Konsulas su žmona dalyvavo Austrijos kanclerio Juliaus Raab garbei suruoštame priėmime, gruodžio 2 d. Ambasador viešbuty New Yorke.

Vincė Jonuškaitė, operos solistė, kaip Keleivis rašo, praeitą sekmadienį turėjusi labai sekmingą liaudie dainų koncertą Bostone Koncertą ruošė Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga.

A. Buividienė prašo pažymėti, kad Jono ir Paulinos Šimėnų 25 metų vedybų sukakties puotoje "svotas" St. Karvelis dalyvius vaišinęs šampanu. To nebuvo pažymėta aprašyme.

N. Jasiukynaitė yra išstačiusi du paveikslus, "Motina" ir "Petunia", The National Arts Club (15 Gramersy Park, New Yorke) vykstančioje parodoje. **Atdara nuo 12 iki 6 val. iki gruodžio 20 d.**

Kur sutiksime Naujus Metus

Naujų Metų sutikimų, kaip visada, bus daug. Bet Moterų Vienybės ruošiamas Naujųjų 1955 Metų sutikimas bus ypatingas. Kodėl? Todėl, kad šiuo sutikimu Moterų Vienybė mini savo įsikūrimo 20 metų sukaktį.

Kodėl reikia dalyvauti šiame Moterų Vienybės Naujų Metų sutikime? Todėl, kad Moterų Vienybė yra labdaros organizacija, todėl, kad ji nėra atsisakiusi sušelpti nė vieno šalpos reikalingo asmens. Tik reikia atsiminti, kiek Moterų Vienybė yra sušelpusi tremtinių! Jų šelpimu Moterų Vienybė tebesirūpina. Pavyzdžiui, šių Kalėdų švenčių proga Moterų Vienybė per Balfą yra pasiuntusi dovanų lietuvių našlaičiams Vokietijoje.

Tradicinis Moterų Vienybės Naujų Metų sutikimas įvyks penktadienį, gruodžio 31 d., 10 val. vakare, Hotel Pierrepont, gražioje veidrodžių salėje, 55 Pierrepont St., Brooklyne. Važiuojant IRT linijomis. reikia išlipti Borough Hall stotyje.

Moterų Vienybės Naujų Metų sutikimo vakarienė bus visais atžvilgiais turtinga. Visi gaus pakankamai valgyti ir gerti. Kas nenorės mėsos, galės gauti žuvies. Tik 6 dol. asmeniui.

Bilietus į šį iškilmingą Naujų Metų sutikimą pardavinėja visos Moterų Vienybės narės: Ginkuvienė, Šalinskienė, Povilanskienė, Baltuvienė, Zubavičienė, Garšvienė, Podžiuvienė ir kitos. Patariama rezervuoti vietas iš anksto, skambinant EV. 4-9293—Ginkuvienei, VI 7-4499 — Šalinskienei, EV. 8-9770—Garšvienei ir kt.

A. Buividienė

IŠNUOMOJAMAS didelis šviesus kambarys su baldais, šiluma ir maudynė. Atskiras įėjimas. Kreiptis 406 S. 3rd St., Brooklyne.

Lietuviškieji kryžiai

Šviesos Sambūrio New Yorko skyriaus pakviestas, ateinantį sekmadienį, gruodžio 19 d., prof. Ignas Končius skaitytų paskaitą tema Lietuviškieji kryžiai.

Prof. Končius Lietuvoje šią liaudies kūrybos sritį ilgai ir nuodugniai tyrinėjęs, tremtyje Vokietijoje pradėjo pats kryžius iš medžio drožinėti. Iki šiol jis yra jų atkūręs ir sukūręs šimtus ir šiandien greičiausiai bus žymiausias mūsų dievdirbys.

Paskaita bus iliustruojama nuotraukomis ekrane.

Visus kviečiame atsilankyti, ypač jaunimą, kuriam neteko kryžių matyti Lietuvoje ir neturėjo progos pažinti prof. Končiaus, didelio jaunimo bičiulio, vieno labiausiai mėgiamų Lietuvoje profesorių.

Paskaita įvyks Grand Paradise patalpose, 3 aukšte, 318 Grand St., Brooklyne. Pradžia 2:30 val.

Šviesos Sambūrio N. Y. Skyriaus valdyba.

KALĖDŲ EGLUTĖ

Šeštadieninė Maironio mokykla Brooklyne šiais metais vėl rengia Kalėdų eglutę vaikams. Eglutė įvyks sausio 2 d. Apreiškimo parapi jos salėje. Bus vaidinama Anders dviejų veiksmų ir keturių paveikslų pasaka "Sniego Karalaitė". Dail. Pranas Lapė paruošė vaidinimui dekoracijas ir kostiumus.

NAUJA OPERETĖS CHORO VALDYBA

Operetės choro išrinkta naujoji valdyba šitaip pasiskirstė pareigomis: Pirmininkas Vladas Vasikauskas, vicepirmininkai — Liucija Gudelienė ir Jonas Jankus, iždininkas — Algis Vizbara, iždo globėjas — Gediminas Rajeckas, reikalų vedėja — Marija Žukauskienė, sekretorius — Julius Jacyna.

MOTERŲ VIENYBĖ

kviečia visus savo draugus dalyvauti tradiciniame

NAUJŲ METŲ SUTIKIME

VAKARIENĖ, GERIMAI IR ŠOKIAI.

Penktadienį, gruodžio 31 d. 10 val. vakare

HOTEL PIERREPONT

55 PIERREPONT ST., BROOKLYN, N. Y.

Vykstant IRT ir BMT linijomis, išlipti Borough Hall stotyje.

New Yorko Liet. Bendruomenė

GRUODŽIO 31 D., 10 V. V.

PARK VIEW SALĖSE

260 KNICKERBOCKER AVE., BROOKLYN, N. Y.

rengia vieningą

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMĄ

Sveikinimo žodį tarį gen. konsulas J. BUDRYS ir ALB. pirm. prel. J. BALKŪNAS

Pelnas skiriamas švietimo, kultūros ir šalpos reikalams
Stalai (10 vietų) ir paskiri blietai iš anksto galima užsisakyti ligi gruodžio 26 d. šiais telefonais: Balfo—EV. 7-1422, Darbininko red.— GL 5-7281 ir J. Ginkaus EV 4-9293
Atsilyginti iždi. A. Vakseliui 85-09, 88 St. Woodhaven, N. Y.

Bilieto kaina — 5 dol., studentams — 3.5 dol.

A. JEZAVITO orkestras. Rengimo Komisija

DĖL NAUJŲ METŲ SUTIKIMO

Lietuvių Bendruomenės Williamsburgo apylinkė sugalvojo rengti visiems New Yorko lietuviams bendrą Naujų Metų sutikimą. Kitos organizacijos yra spaudžiamos savo N. Metų sutikimo jokiu būdų neruošti.

Kodėl nepagalvojama, jog neįmanoma suruošti tokį N. Metų sutikimą, kad jis atliktų visų skonį? (Bendruomenės gauta salė tikrai vargiai patenkintų bet kieno skonį). Kokią teisę Lietuvių Bendruomenė turi suvaryti visus, kaip veršelius į tūkstantinės minios prikimštą salę? Tiesa, netūrėdami pasirinkimo galimybės, daug kas visiškai neis, tačiau nuo to tik nukentės lietuviški reikalai. Pernai New Yorke atskiros organizacijos renkė tris N. Metų sutikimus ir ta proga surinktą tūkstantinį pelną sunaudojo lietuviškiems reikalams.

Kyla klausimas, ar lietuvių Bendruomenės užduotis yra remti lietuvišką organizacijų kultūrinę veiklą, ar ją slopinti? Kultūrinės veiklos komunizavimas dar nereiškia vieningumo manifestaciją. Tam tikrai galima (ir reikia) rasti tinkamesnių būdų. **A. S.**

Vien. Red. pastaba: Moterų Vienybė ir kitos vietos draugijos bei klubai savo tradicinius Naujų Metų sutikimus rengia atskirai.

PIRMOJO JAV RAJONO SKAUTŲ VAD. SUEIGA

Lapkričio 27-28 d. Waterbury, Conn. buvo JAV pirmojo Lietuvos Skautų Brolijos rajono vadovų sueiga. Dalyvavo rajono vadeiva sktn. A. Matonis, jo pavaduotojas psktn. A. Banevičius, rajono skautų vyčių vadas pskn. V. Pileika ir skautų vadovai iš Bostono, Worcesterio, Hartfordo, Waterburio, New Yorko ir Elizabeth.

Sueigą raštu sveikino LSB Vyriausias skautininkas Stp. Kairys, LSB dvasios vadovas ir LSB Vadijos Skyrių vedėjai.

Abiejų dienų posėdžiai praėjo darnioje ir darbščioje nuotaikoje. Nutarta su skautėmis rajonui įsigyti stovyklavietę, ruošti rajone praktiško skautavimo varžybas vietovėse ir atžymėti rajone pažangiuosius vienetus.

Skautų Aido platinimo vajuje šis rajonas dalyvauja organizuotai. Visos rajono vietovės užprenumeruos jo vieną egz. Skautų Aido Vokietijoje likusiems skautams.

Skautų ir jaun. skautų vienetų vadovams nustatyta ruošti pasitobulinimo kursus. Priimtas rajono veiklos planas, kuriame visiems darbams numatyta jų laikas ir apimtis.

Darnesnei vietininkijų veiklai ir vadovų kompetencijai išryškinti buvo priimtos tvarkos taisyklės. Joms pagrindą sudarė Pirmijos ir LSB Vadijos iki šiam laikui paskelbti ir tebeveikią nuostatai.

Sueigos dalyviams turiningą pašnekėsį apie skautybės prasmę skaitė vyr. sktn. A Saulaitis.

DABAR PATS LAIKAS APLANKYTI

Ginkų Saldainių ir Dovanų Krautuvė

ir laiku apsirūpinti šventėmis dovanomis ir sveikinimo atvirukais.

ČIA JŪS RASITE

iš užsienio įvežtų eglutės papuošalų, rašomųjų plunksnų ir kitokių dovanų, tinkamų įvairioms progoms bei visokiam amžiui.

Ginkų krautuvėje nepaprastai gausus pasirinkimas Kalėdinių sveikinimo atvirukų anglų ir lietuvių kalbomis. Lietuviški eilėraščiai parašyti žinomųjų poetų. Atvirukus galima užsakyti ir per laišką, prisiunčiant $1.00 ar $2.00. Užsakymai tučtuojau išsiunčiami.

JUOZAS, ONA GINKAI IR SŪNUS,

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9293

Colegas

STEPONĄ IR ANDRIŲ MACKEVIČIUS,

mirus jų mylimam tėvui

liūdesio valandoj giliai užjaučia

Lietuvių Tautinis Akademinis Korp! Sambūris New Yorke.

Prieteliui STEPONUI MACKEVIČIUI,

jo tėvui mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškia

Vytautas ir Stella Abraičiai.

Birutės saldainiai

Geriausia dovana Kalėdų ir Naujų Metų šventėms. (Dėžės po 1 ir 2 svarus).

Pirmą kartą Amerikos lietuviai turi Birutės vardo saldainius. Birutės saldainiai puikiausia dovana šventėms ir šeimyninėms iškilmėms — vestuvėms, vardinėms, krikštynoms ir sukaktuvėms. Birutės saldaniai tinka mažiems ir dideliems.

Birutės saldainiai gaunami visose lietuviškose parduotuvėse. Atsiųskit mums užsakymą ir mes Jums tuojau išsiųsime šviežiai pagamintus Birutės saldainius.

Kas norėtų Birutės saldainių gauti po kelias dėžutes, prašome kreiptis tiesiai į gamintoją Baltic Co., 337 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. Tel. Evergreen 4-1232. Čia Jūs būsit pavaišinti ir galėsite nusipirkti urmo kaina šviežių Birutės saldainių.

Nė viena lietuviška šeima tegu nelieka be Birutės saldainių šventėse. Birutės saldainiai padės jums sudaryti lietuvišką jaukumą ir gerą švenčių nuotaiką.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Ruošia

Alma Kasmočiūtė savo

STEAMBOAT ROAD INN

89 STEAMBOAT ROAD, GREAT NECK, L. I.

Penktadienį, gruodžio 31 d. 9 v. v.

VAKARIENEI KALAKUTAS, DESROS IR t. t.

Šokiai — lietuviška amerikoniška muzika

Baras atdaras visą naktį
Bilietas asmeniui 3 dol.

Vietas rezervuokite iš anksto.
Telefonuokite Almai tuojau — GR 2-1546

ALLIANCE CRYSTAL COCKTAIL BAR

Kazys ir Alvina Buividai

Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gėrimai.

DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR ŠOKIAI

Vakarais muzika prie baro.

80 ST. MARKS PLACE, NEW YORK, N. Y.
(8th St. ir 1st Avenue) GRamercy 7-9765

POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS

SALĖ ŠEIMYNINĖMS PRAMOGOMS

158 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9737

LESLIE HOTEL

I. NUSDARF, buvęs Knapp's Mention sav.

Puikūs, modernūs, dideli kambariai. Kiekvienas turi privačią maudynę, telefoną. Cedro spintos. Solarius. Tropiškas porčius. Keltuvas. Visa tai pačiame Atlanto pakraštyje. Europinė namų tvarka. Kavinė.

Ocean Drive at 13th St. Miami Beach, Florida

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

ŠOKIAI

PENKTADIENIŲ VAKARAIS

BARAS, RESTORANAS

SALĖ vestuvėms, susirinkimams, parengimams, etc.

Vyt. BELECKAS
savininkas

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewoode

JUOZAS GRABAU

Licensed

REAL ESTATE BROKER

Patyręs nekilnojamo turto pirkimo pardavimo tarpininkas. Namų pirkimo ar pardavimo atvejų patartina kreiptis į savo tautietį. Būsite patenkinti sąžininga ir rūpestinga paslauga.

227 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y.
STagg 2-7524

M. and Z AUTO COLLISSION WORKS

I. MALDUTIS ir Z. ZALIAUSKAS

Lietuvių specialistų auto taisymo dirbtuvė

937 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)
Tel. EV 8 9794
Namų telefonai: HY 7-3247 ir GL 6-8659

JOIN OUR NEW CHRISTMAS CLUB NOW

Latest Quarterly Interest — Dividend

On Regular Savings Accounts on sums from $25. to $10.000.

2½% Per Year

Plus Extra ¼% Per Year

Deposits made on or before the 10th business day of January, April, July and October and the 3rd business day of all other months draw interest from the first of such months if left to the end of the quarterly dividend period.

THE Kings County SAVINGS BANK

135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Member Federal Deposit Insurance Corporation